

AREGCEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VIII. KER. ROKK SZILÁRD-UTCA 19

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS. 445-26, JOZS. 334-42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1-20 lira, 2 francia franc

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTOL REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-15

VII. évfolyam

Budapest, 1928 január 16

3. szám

Ranzenberger őrnagy vasárnap este összetűzött a felesége társaságában sétáló Prónay Pállal, majd mikor Prónay kérdőre vonta, kardot rántott és súlyosan megsebesítette volt följobbvalóját

Prónay balkarjával fogta föl az éles kardvágásokat, amelyeket botütéssel viszonzott, majd amikor Ranzenberger kardját szurásra emelte, revolvert rántott és ezzel fegyverezte le támadóját.

Ranzenberger a postaszekrényig hátrált a revolver elől és leeresztette kardját, ekkor az elősiető rendőrök közbeléptek és előállították a térparancsnokságra

Prónay Pált éjjel háromnegyed tizenegy óraker a II. számú sebészeti klinikán vették kezelés alá

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este 1/10 óraker

véres kardaffér

volt a Kossuth Lajos-utca és a Ferenciek-tere sarkán. Ranzenberger Viktor csendőrnagy, aki jelenleg a testőrségnél teljesít szolgálatot, kardot rántott a felesége társaságában hazafelé tartó Prónay Pál volt alezredestre, akit bal felső karján súlyosan megsebesített.

A véres kardaffér részleteiről a következőket jelenti A Reggel tudósítója:

Vasárnap este 1/9 óraker Prónay Pál a Keeskeméti-utcán keresztül, felesége, született Pálffy-Daun Aimée grófnő társaságában az Irányi-utca-ban levő „Vig agglégények” című vendéglőbe tartott, ahol meg akart vacsorázni. A Keeskeméti-utcán szembe találkozott Ranzenberger Viktor őrnaggal, aki azelőtt, mint

a Prónay-különmény parancsnokhelyetese, alantasa volt

s aki ellen a katonai hatóságoknál a nyugat-magyarországi harcok alatt feleségére tett sértő megjegyzések miatt becsületügyi főljelentést tett. Ranzenberger, aki nagyobb férfítársaságban volt, a feleségével karongfoga haladó Prónayt mereven végignézte, majd utána fordult. Prónay Ranzenberger magatartására nem reagált és feleségével nyugodtan haladt tovább a „Vig agglégények”-hez, ahol megvacsorázott, majd a Kossuth Lajos-utcának tartott, hogy hazatérjen Szentkirályi-utcai lakására. Alig ért feleségével együtt a Kossuth Lajos-utca torkolatához, újból szembe találkozott Ranzenberger őrnaggal, aki most már egyedül volt s

amikor Prónayék elé ért, meglassította léptét s oldalról gunyosan meglögyvata tetőtől, talpig végigmérte Prónayt.

Prónay eleresztette felesége karját, akit néhány lépésre előrenedezett, majd visszafordult és odalépett a nyomban szintén visszaforduló Ranzenbergerhez s a következő szavakat intézte hozzá:

— Akar valamit? Van valami dolga velem? Ranzenberger a következőket felelte

— Magával? Ilyen emberrel nem is állok szóba!

Prónay a kezében levő bõrrel bevont kis botot megmarkolta s a következőket felelte a sértő szavakra:

— Vigyázzon ám magára, mert ugy fejbe-vágom, hogy ittmarad!

Mielőtt azonban még a mondatot befejezhette, vagy akár végigmondhatta volna,

Ranzenberger kardot rántott s Prónay feje felé sujtott. Prónay balkarját védekezõleg a feje fölé tartotta s ugyanakkor botjával Ranzenbergerre ütött, aki éles kardjával még kétszer vágott Prónayra. Prónay ekkor újból megütötte Ranzenbergert, aki ekkor kardját szurásra emelte.

Ebben a pillanatban

Prónay revolvert rántott, ráfogta Ranzenbergerre

s a következőket kiáltotta felé:
— Azonnal eresze le a kardját, különben keresztüllövöm!

Ranzenberger őrnagy erre leeresztette véres kardját s a revolvert nekiszegte Prónay élõl a ház falán elhelyezett postaszekrényig hátrált. Ebben a pillanatban a Ferenciek-teren levõ őrszemes rendõr s a Koronahereg-utcából elősietõ őrszemes közbelépett és a véres kardaffér két résztvevõjét lefegyverezte, majd előállította a térparancsnokságra.

A térparancsnokságon ugy Ranzenbergert, mint Prónayt igazoltatták, majd mindkettõjüket elbocsátották, amire Prónay, akinek balkarja erősen vérzett, hazasietett Szentkirályi-utca 38. szám alatt levõ lakására. Itt vizsgálta meg először sebeit s miután

a karja erősen vérzett és percrõl-percre dagadt,

felesége kíséretében bement a Baross-utcában levõ II. számú sebészeti klinikára, ahol az ügyeletes orvos, Imreh Pál azonnal megvizsgálta és konstatálta, hogy

Prónay balkarján egy körülbelül hat centiméter hosszú, csontig ható éles és egy súlyos lapos vágás van.

Mondja, kedves Bárczy Pista,

mit szól Berky Gyula kilépõleveléhez? Ejnye, hejnye, teremtette, hogy már utazik is, menekül a ködös Budapestról, délõvi tájakra. Hát isten vele, Pista bácsi, a köd valóban egyre nyomasztóbb, fojtogatóbb és elviselhetetlenebb. Berky is a köd miatt lépett ki a kormánypartból. Ha jól emlékszem, nagy-és kisméltóságú uraim, azzal biztatták a t. c. szavazópolgárokat, hogy ha õnök leülnek a terített asztal mellé és kanalazni kezdenek a sustorgó fazékból, Vicziának és Endre Zsigáék vonulnak ki a kormány-támogató padokból. És akkor megkezdõdik a hétországúra szóló liberális lakodalom! Hiba történhetett a kréta körül, vagy mi a szõsz. A kivonulást Nagy Emil kezdte és Berky Gyula követte a Bethlen-kormány volt pecsétõrét. Az a Berky, aki ott állott az egységes párt bõlesójénél, tisztába tette az újszülött gyermeket és legkevésbé büntös abban, hogy ilyen erõszakos, türelmetlen, végzetesen elhízott kenyérpusztítóvá serdült. Elõbb lép ki a kormánypartból Kuna P. András, mint Bárczy Istvánék, mert az õ világnézeti eszményképük az a derék káplár, aki nem is a szakácsnéba, csakis a konyhába szerelmes. Kõd elõtünk, köd utánuk! A liberális frakció jól él, de a helyét meg nem adja. Pedig a magyar politika holt vizeit nyugati szellõk fodrozzák, egyre szélesebb körben éled a vágy több szabadság, több emberi méltóság, több igazság iránt. Hogy a népies politika e boldogtalan országban ne legyen paraszt-, avagy zsidófogó korteszfrázis, hogy a nemzeti demokrácia minden dolgozó, becsületes magyar ember nyugalmának, kenyérének lelke, jövõbe vetett sorvadó hitének motorikus ereje legyen. Hogy már mormogni se legyen jussa annak, aki nem a hatalom bálványimádója, aki nem fogódik a körbe, amely kegyõresõkben vonaglik a mai kormányzat esalhatatlan dogmái elõtt? A miniszterelnöknél senki sem tudja jobban, hogy az elefántiázisba esett bürokrácia megdermeszti az országot, hiszen a magyar Erdélyben Bethlen esküdtt ellen-sége, fáradhatatlan üldözõje volt a nyegle-lelketlen, poshasztó bürokráciának. És miérett szolgálja a külföldi propagandát, aki végre kimondja, hogy a mi diplomáciai szakszervezetünk jéggõ fagyott, nehézkés, ötletetlen, pontifikális hierarchiává esontosodott? Törpe Bethlenek grasszálnak Pesten és vidéken, fiók Benittok és ölbéli Istvánok. Mindenki érzi, hogy föl kell huzni a zsalugátert és kissé kitárni az ablakokat. Ez csak nem zendülés, néha a birka is topog a lábával? Ó, a kormánypartí bomlást játszi könnyüsséggel beállíthatják! Nincsenek már illúzióink. Rosszabb sor künn a kopogó jég-esõben dideregni, mint az eresz alatt pöfékelni. Az ellenzékiég sohasem volt kesõ-rübb, halátlanabb, rezontalanabb szerep, mint manapság. Pedig sohasem volt nemzetibb, férfiasabb, tisztesebb hivatal, mint az elernyedés, a depraváció korszakában magasan lobogtatni a fátylát és élesíteni a lángját, ha veleég a körmünk, a fél karunk is. A jövõtõl ne csak követeljünk, fizessük is történelmi tartozásunkat.

Az erősen vörös sebet két kapocsal összefogta, majd bekötözte, amire Prónay Pál felesége kíséretében éjjel 11 órakor elhagyta a Bakay-klinika.

A Reggel munkatársa az éjjeli órákban beszélt Prónay Pállal, aki a következőkben mondotta el az affér részleteit:

Nyugodtan mentem a feleségemmel a Kecskeméti-utcau keresztül, amikor szembejött velem Ranzenberger örnagy s föltűnően fixirozott. Mintán ellene több ügyből kifolyólag becsületügyi följelentést tettem, az inzultusra nem reagáltam, hanem továbbfolytatlam utamat. Egy frányi-utcai vendéglőben feleségemmel együtt megvacsoráztam, majd körülbelül negyedtízkor eltávoztam, hogy hazatérjek Szentkirályi-utcai lakásomra. A Ferenciek-terén keresztülhaladva, a Kossuth Lajos-utcau újból szembekepillt velünk Ranzenberger most már egyedül s amikor mellettünk elhaladt, oldalt fordulva, meglassította léptét és gnyog mosollyal végigmért. Feleségemet előreküldtem és hozzálétem, hogy kérdőmonyjom. Megkérdeztem tőle, hogy akar-e fölme, valamint Ranzenberger sértően válaszolt, amire megfenyegettem. Okkor kardot rántott és többször felém sújtott.

En a kardvágásokat balkarommal foglam föl, majd amikor Ranzenberger kardját szurásra emelte, revolvert szegtem neki és lefegyvereztem.

Hogy ennyire elragadtattam magam, annak természetesen megvan a maga különös oka. Nagyon sokatlan egy tisztól, aki uniformában jár, hogy az embert ilyen módon inzultálja akkor, amikor a felesége társaságában van. Arra természetesen nem is gondolhatok, hogy ezt az affért lovagiasan intézem el vele, mintán éppen egy lovagias elégtételadás megtagadása miatt tettem ellene becsületügyi föl-

jelentést. Hogy mégis hogyan fogom ezt az inzultust megtorolni, arra vonatkozóan egyelőre nem nyilatkozom.

A Reggel munkatársa beszélt Prónay Pál feleségével, Pálffy-Daun Aimée grófnővel is, aki mint közvetlen szemtanú a következőkben mondta el a véres kardaffér részleteit:

A Kecskeméti-utcauban találkoztunk először Ranzenbergerrel s már itt föltűnt nekem, hogy milyen kihívóan végignézte a férjemet. En szándékosan nem is szóltam a férjemnek s igy nyugodtan továbbmentünk s én már azt hittem, hogy a férjem nem is vette észre az egészet. Amikor az étteremből visszajöttünk, a Kossuth Lajos-utcauban újból találkoztunk vele.

A járdán nem volt senki sem s Ranzenberger újból nagyon kihívóan fixirozta férjemet.

Erre a férjem megfordult s ebben a pillanatban Ranzenberger is visszafordult. Hallottam, amikor a férjem azt kérdezte Ranzenbergertől, hogy akar-e fölme valamint s hallottam Ranzenberger választ is, aki azt felelte, hogy „ilyen emberrel, mint maga, nem állok szóba”. A következő pillanatban Ranzenberger már kardot is rántott, a férjem pedig kis botjával ment neki.

En csak akkor mentem oda, amikor láttam, hogy Ranzenberger szurásra emelte kardját.

Aztán jöttek a rendőrök. Ennyi volt az egész. — Grófnő, megjádt? — kérdeztük. — Öszintén szölc, nem.

A férjem olyan jól dolgozott a kis botjával, hogy nem is meutem oda, csak akkor, amikor láttam, hogy szurni akar.

Ekkor azonban a férjem már revolvert rántott és Ranzenberger erre letette a kardot.

Egyed Zoltán

nak az egyesülése. Ennek a nagy egyesült demokrata pártuak kellene átvennie a kormányzást.

Meg kell kísérelni, hogy a Radics-párttal és a Pribicevic-féle önálló demokrata párttal együtt megteremtük a nagy egységes demokrata pártot, amely a tisztességes emberek frontját fogja alkotni.

Marinkovics külügyminiszter

a demokrata párt külpolitikájáról számolt be. Jugoszlávia külpolitikáját két nagy elv irányítja: a békének és

a jelenlegi status quoának a megtartása,

Európában a Népszövcetség, továbbá a szövetséges és barát hatalmak támogatásával; a másik nagy elv pedig az, hogy a Balkán a balkán népeké. Mi „a Balkán a balkán népeké” elvét akkor is megvédelmezzük, ha magunkra maradunk. El vagyunk határozva, hogy balkáni politikánkat a legnagyobb előzékenységgel hajtjuk végre.

Az amerikai parlament tengerészeti bizottsága leszavazta a nagyszabású flottafejlesztést

Washington, január 15.

(A Reggel tudósítójának távirata) A képviselőház tengerészeti bizottsága 15 szavazattal egy ellenében elfogadott egy javaslatot, amely helyteleníti a Wilbur tengerészeti államtitkár által javasolt pótlottaépítkezést. A bizottság követeli, hogy ne hozzanak új határozatot, amíg a kongresszus hozzá nem járunk. Továbbá, az öt évre tervezett flottaépítési időszakot nyolc évre terjesszék ki.

Fiuméből is megszökött az Uhu volt tulajdonosa

(A Reggel tudósítójától.) Az Uhu-mulató volt tulajdonosa, Schnürmacher Ignác ügyöcse érdekes értesítést érkezett a fumei rendőrségtől

a budapesti királyi ügyészséghez. Schnürmacher, amint ismeretes, negyvenezzer pengőről szóló hamis óvadéklévy ellenében került szabadlábra s amire elrendelték újabb letartóztatását, Fiuméba szökött. Az ügyészség erre megkereste az olasz hatóságokat, hogy tartóztassák le Schnürmachert, miután a kiadatási eljárás megindult ellené. A fumei rendőrség a megkeresésre vasárnap arról értesítette az ügyészséget, hogy

Schnürmacher Fiumében nem lehetett letartóztatni, mert idöközben onnan is megszökött,

noha már ott is nagyszabású mulatót rendezett be.

Bethlen megszakította vidéki vadászatát,

váratlanul hazaérkezett és ma szövegezi meg Nagy Emilnek szóló „kemény, határozott és végleges” választ

(A Reggel tudósítójától.) Nagy Emilnek és Berky Gyulának a kormánypartból történt kilépésével egy csapásra zajlásnak indultak a politikai élet reménytelenül befagyott vízi. Bethlen és Nagy Emil afférjében vasárnap immár a második összecsapásra került a sor és ugyancsak

vasárnap érkezett meg a miniszterelnökségre Berky levele,

amelyben azzal jelenti be a kormánypartból való kilépését, hogy az egységes pártban „urrá lett a fönyes gőz” és „az elbizakodott politikai hatalmi klikk csak szép szavakat vagy némaságot ür”. És hogy a kormánypart választásának jelentőségét nem becsüli le Bethlen miniszterelnök sem, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy

megszakította vidéki vadászatát

és herceg Eszterházy birtokáról, az eredeti programtól eltérően, váratlanul már szombaton este hazaérkezett Budapestre és egész vasárnapon át bent dolgozott hivatalában. A Reggel munkatársa vasárnap délután a kormányhoz közelálló helyen érdeklődött Bethlen gróf fölfogása és legközelebbi magatartása iránt. Ezt a választ kapjuk:

— Nagy Emil legújabb nyilatkozata nem erőlteti meg a miniszterelnöknek az egységes pártban legutóbb kifejtett álláspontját. A volt igazságügyminiszternek nincs igaza és hogy milyen súlyos tévedésben van, azt a miniszterelnök hétfőn részletesen ki fogja fejteni. Bethlen gróf vasárnap más hivatalos dolgokkal volt elfoglalva és igy csak

hétfőn délelőtt lesz abban a helyzetben, hogy Nagy Emilnek szóló kemény, határozott és végleges választ megszövegezzé.

Jugoszlávia külpolitikája: a jelenlegi statusquo föntartása!

— mondotta Marinkovics külügyminiszter vasárnap a demokrata párt országos kongresszusán

Davidovics volt miniszterelnök azt indítványozta, hogy a demokrata párt alkossa meg a tisztességes emberek frontját és vegye át az ország kormányzását

Belgrád, január 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap kezdődött meg Belgrádban a demokrata párt országos kongresszusa, amelyen 500 delegátus vett részt az ország minden részéből.

Davidovics

elnöki megnyitóbeszédében élesen kritizálta az ország közigazgatását.

— A köztisztviselők nagyrésze — mondotta — korrupciója miatt alkalmatlan állásra. Ez

a rossz közigazgatás sokban hozzájárul ahhoz, hogy a délszerbiai mérényletek minduntalan megismétlődnek.

A macedón komitának tudnia kell azt, hogy Macedóniát nem lehet bombamerényletekkel és trójkákkal, de még divíziókkal, vagy egész hadseregekkel sem elvenni.

Hogy Macedóniát elvegyék Jugoszláviától, ahhoz legalább 100.000 embernek kell előbb építészulnia.

Ezt meg kell értenünk a félrevezetett bolgár testvéreknél is. Az országot csak a demokrácia mentheti meg, valamennyi demokrata pártuak és mozgalom-

Vesziünk, eladunk és művésziesen javítunk

leleti szönyveket és antik butort. „Antikart” Rt (Sternberg Z. J.) Dob-utca 31. sz. Kuzinezy-utca sarkán. Telefon: J. 463-68

KÁLLAY TAMIÁS külföldi dohánykülönlegeségi áruháza Budapest IV, Turri István-utca 2 most már állandóan kapható »TURMAC« Turkish-Macedonian Tobacco Company világmért legkitünőbb török márkából: Nikotin Edib kiválóan könnyű, 2.40 szegény kiválóan könnyű, valamint Vert nagyobb, 10-6s doboz, 1.40 25-6s doboz, 3.50

HITEL: értékpapírokra, autókra, zongorákra, szönyvegre és kereskedelmi árukra BANK ÉS ÁPUFORGALMIVAL V. Nádor-utca 30. Telefon 108-84

NINA PAYNE a jelenkor legnagyobb revüstarja a ROYAL ORFEUMBAN Kezdeté 8 órakor Telefon: József 421-68

Kohl Medárd püspök vasárnap hajnalban Esztergomban meghalt

Rómában Serédi püspökszentelésén elájult, két nap előtt agyszélhűdés érte. — 27 esztendő telt el Vaszary s Csernoch mellett mint oldalpüspök és egy merénylőtől Vaszary életét is megmentette

Esztergom, január 15.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Alig fél-esztendővel ezelőtt, július 25-én költözött el az élők sorából Csernoch János és a primási bányán most megint félárbóca engedett gyászlobogót lenget a szél. A hercegprimási palota tölgyfakapujára új gyászjelentést szögeztek,

vasárnap virradóra meghalt dr. Kohl Medárd felszentelt püspök, a hercegprimás oldalpüspöke, a székesfőkáptalan rangban második tagja.

A 69 éves főpap minden vágya az volt, hogy segédpüspöke lehessen Serédi Jusztiniánnak, akit 20 esztendővel ezelőtt ő szentelt pappá Pannonhalmán. Nem így történt... A templomokban egész vasárnap papok, jámbor apácák, ajátos hívők imádkoznak az elhunyt főpap lelkiüdvösségéért. Népszerű, közszeretben álló főpapnak ismerték Kohl Medárdot.

A katasztrófa váratlanul következett be.

A primási városban csak szombaton terjedt el a hír, hogy a püspök súlyosan megbetegedett. Szombaton este megjelent betegágyánál Gőnczy Béla, az esztergomi közorház igazgató-főorvosa Perényi Zsigmond tiszti főorvos társaságában s a kiállított orvosi bulletin ekkor már sejtetni engedte, hogy a püspök menthetetlen. Még az esti órákban autón Esztergomba érkezett Bálint professzor, a megtartott konzilium eredménye azonban lesújtó volt,

a beállott gégebénulás és agyvérzés miatt hiába volt minden segítség:

Kohl püspök éjjel pontban 1/3 óra körül kiszáradt, Kohl Medárdot 1887-ben szentelték pappá és 40 év előtt került Esztergomba Vaszary mellé. A hercegprimás nagyon kedvelte és titkárává nevezte ki Kohl Medárdot, aki egy ízben

nagy önfeláldozással Vaszary Kolos életét is megmentette, amikor a primási uradalom Csóles nevű munkása merénylőt követett el a primás ellen.

Kohl Medárd ekkor meg is sebesült és önfeláldozó bátorságáért a király a vaskoronárral tüntette ki. 1900 óta, amikor püspökké szentelték, állandóan a hercegprimás mellett működött. Vaszary után Csernoch Jánosnak is oldalpüspöke maradt. Leopold Antal oldalkanonok, aki az elhunyt püspök benső barátja volt, megilletődött hangon így mondja el az utolsó órák történetét:

— Bennünk is váratlanul ért Medárd püspök halála, az utóbbi időben már tudtuk, hogy beteg, de a legrosszabbra nem is mertünk gondolni. A püspök alig néhány nappal ezelőtt tért vissza Rómából, ahol résztvett az új bíborshercegprimás püspökszentelésén. Tulajdonképpen

Rómában betegedett meg, a Szent Péter templomban rosszullettől panaszkodott és később elájult.

Azután mintha rendbejött volna, látszólag legyőzte a betegséget. Hazakerésze után sokat és bátran beszélt a haladról, de ő sem gondolta, hogy emyire közel van a katasztrófa. Pénteken agyszélhűdést kapott, megbénult és a hűdés lassan a gégéjére terjedt. Mesterségesen táplálták. Machovich kanonok földalta a haladók szentségét. A püspök az eszméletét az utolsó pillanattig sem veszítette el,

készült a halálra,

öntudatosan beszélt Isten rendelkezéséről, megáldotta környezetét és amikor már beszélni sem tudott, kezeivel jelezte a székesfőkáptalannak adott áldását. Szombaton délután táviratot küldtünk Rómába a primásnak, hogy kérjen a Szentatyától áldást a nagybeteg számára. Vasárnap hajnalban megérkezett a hercegprimás válasza, hogy

XI. Pius pápa áldását küldi a haldoklóknak, — a távirat azonban már nem találta életben Medárd püspököt.

A székesfőkáptalan vasárnap délelőtt fog-

lalkozott a temetés rendjével. A ravatalt hét-főn délután állították föl a katedrális hajójában, ugyanazon a helyen, ahol félvéval ezelőtt Csernochét. A katalak fölállításának idejétől a temetésig a fő székesegyház kapui éjjel-nappal

Nagy Emil: „Sajnálatos lenne, ha Berky példáját mások nem követnék, hogy legalább észretérjen az a cézári hangulat, amely mindjobban lábrakap nálunk“

Ha a volt igazságügyminiszter nem kap elégtételt grófi Bethlen Istvántól, sajtópörben fog bírót elégtételt szerezni és még nagyobb nyilvánosság elé viszi afferját a miniszterelnökkel

Nagy Emil A Reggelnek adott nyilatkozatával lezárja az újsággolémiát

(A Reggel tudósítójától.) A politikai élet és érdeklődés középpontjában Nagy Emil úgy áll, akinek bizonyítékokkal felszerelt nyilatkozatára — amint A Reggel más helyén megírja — ma válaszol Bethlen miniszterelnök. E bizonyára még nagyobb hullámokat verő ügyben arra kériük Nagy Emil volt igazságügyminisztert, hogy

őszintén és elfogulatlanul adja teljes képét a mostani affernek és mondja el véleményét az egész mai politikai helyzetéről.

Nagy Emil az alább következő, országos érdeklődésre számotartó nyilatkozattal válaszolt és kijelentette, hogy A Reggelnek adott nyilatkozatával az újsággolémiát lezárta:

— Ön azt kéri, mondjam el A Reggel számára egészen tárgyilagosan és őszintén, mi az én lezáró fölfogásom abban a kérdésben, ami most napok óta foglalkoztatja a magyar közvéleményt. Bíró ember fia vagyok, még ügyvédi pályámon is félig-meddig bírói szerepet töltöttem be, hála Istennek, rendelkezem az önbírálat képességeivel.

Jobbról is, balról is tisztán látom a kérdést,

készséggel tárom föl, amit erről az egész dolgról gondolok. Még Londonban történt, amikor először állásu egyének, akik közel álltak a gonf Népsszövetséghez, arra kértek, olvassam el a Népsszövetség Tanácsa 1923. évi július 5-i ülésének jegyzőkönyvét, nem ártana, ha a magyar közönsetet fölvilágosítanám, hogy azok a zökmenések, amelyeket a román-magyar birteküggely kapcsolatban észlelhetünk, egyáltalán

nem vezethetők vissza Magyarország elleni éllenszerve.

A magyar közönset Sir Austin Chamberlain magatartását is egyoldalúan ítéli meg, amikor minduntalan őt teszi felelőssé, mert elzárkózott az elől, hogy ebben a kérdésben a döntő szó átadassék a hágai állandó bíróságnak. Amikor olvastam a szövetség hivatalos kiadványát, elszörnyűködve láttam, hogy az a bizonyos 1923 május 29-i ugynevezett Csáky-féle brüsszeli eset, különösen genfi erkölcsi atmoszférára vonatkozó kihatásaiiban, sokkal súlyosabb, mint ahogy azelőtt hittem.

Előttöm fekiadt a hivatalos jegyzőkönyv, hogy mennyit ártott a magyar névnek annak a diplomatának a szerepe, aki ebben a súlyos ügyben olyan valamit aláírt, amit azután a kormány kénytelen volt dezavualni és visszavonni. Most, amikor Apponyi disztingválódé választásakor cikket írtam, személyének méltatásával kapcsolatban természetesen kitértem a sajnálatos brüsszeli eseményekre is. Hiszen a kormány Apponyit éppen a hibák jóvátételére kérte föl a brüsszeli események kapcsán. Befolyásolt az a körülmény is, hogy

tárva fogadják a hívőket. A főoltárt, a kanonoki padosorokat fekete lepellet takarják le és a fehér márványból faragott főpásztori trónt szintén fekete bársonylepellet fogják leborítani.

A temetés szerdán délelőtt 11 óra körül lesz a bazilikában,

a gyászszertartást Rott veszprémi megyés-püspök végzi. Kohl Medárd holttestét a katedrális kapujára oldalkriptában helyezik örök nyugalomra, néhány lépésnyire attól a földalatti kápolnától, ahová Csernoch hercegprimást temették.

Vasárnap este érkezett Serédi Jusztinián részvétlívára Rómából, hogy áhitattal imádkozik püspökének lelkiüdvéért... L. L.

a brüsszeli eset szem- és fültanítól nagyon sok elítélő kritikát hallottam diplomáciáról —

ez ugyan nem volt nagy újság előttem! — ugyanakkor mindenki az elragadtatás hangján beszélt Apponyiról. Ez a körülmény bizony lelkesedéssel töltötte el a magyar szívetem és a cikketem ebben a lelkiállapotban írtam. Egy vezéréink nem lehet értekezés és nekem természetesen eszemagában sem volt, hogy az egész eszettel kimerítő alaposággal foglalkozzam. Megragadtam a kérdést a magam újságról szempontjából. Alávettem magam minden tárgyilagos bírálatnak, nem lett volna-e helyesebb hallgatni az egész témáról.

En ugyan azt tartom, nem helyes mindmindent elhallgatni.

Tudtam, hogy cikkem bírálatot kapok, gondoltam, kölcsönös hozzáállással tisztázhatjuk majd a kérdést. Így történtek ez minden más művelt országban, ahol az újságrás és a parlamenti munka összeműködnek, hogy az igazságot kiderítsék és fényt vessenek elhomályosított dolgokra. E helyett mi történt? Csütörtökön egész nap betegem fekiüdtem, éjszaka azzal kellett foglalkoznom, hogy a miniszterelnök ur a pártban borzasztó kihúhátságot intézett ellenem. A könyomatós tudósításból láttam, hogy a miniszterelnök csakugyan olyan beszédet mondott, ami semmiképpen sem volt indokolt.

Olyan indulatosan és sértően, zsarnoki és gőgös magasztalól foglalkozott tárgyilagos bírálat helyett a cikkekkel, amelyre én nem adhattam más választ, mint amilyeneket adtam. Azt is mondták, a miniszterelnök tulajdonképpen csak alkalmat keresett, hogy engem a földre teperjen, mert semmiféleképpen sem tetszettek neki cikkeim, amelyekben erőszékesebb külpolitikát hirdettem a mi zsiduteába jutott hivatalos külpolitikánkkal szemben.

Ennek a föltevésnek még ma sem akarok hitelt adni, sokkal egyenesebb embernek ismerem Bethlent. A miniszterelnök, ugylátszik, az egész ügyet csak az okmányokból és saját közegei előadásából ismerte, amellyel szemben én föntartom eddigi állításaimat. Lehet vitat-

et que le gouvernement romain de son côté, fidèle aux traités et au principe de justice qu'il déclare avoir mis à la base de sa législation agraire, fera preuve de sa bonne volonté et le regard des intérêts des plants hongrois.

... és a román kormány a maga részéről hiven ragaszkodva aszerződésekhöz és a zigazságosság azon elveihöz, amelyeken az ő kijelentése szerint az agrártörvényhozáds alapul, a magyar optánok érdekeivel szemben jóakaratot fog tanúsítani.

Cs. = Csáky. Ad. = Adatol, brüsszeli japán követ. N. T. = Nicola Titulescu.

Csáky gróf Xézjegye a brüsszeli jegyzőkönyvön

ZONGORÁK LEGOLCSÓBBAN
Magyarország legnagyobb zongorakerékében

LYRA

RT-nál, VII. Erzsébet-körút 19
Részletre is!

kozni, hogy én helyesen tárgyalom-e a kérdést, meghajlok gróf Apponyi Albert emelkedett szavai előtt. De azt semmiképpen nem ismerhetem el, hogy kifogásolt cikkemben egyetlen olyan betű is foglaltatnék, amely nem lenne színtiszta igazság. Kétséggel elismerem, hogy a vezérelmének hiányos lehetett, vagy talán nem merítette ki a kérdést minden oldalról. A végső egyenleg tehát az, hogy

cikkemmel szemben jogosnak ismertem volna el minden tárgyalás bírálatot, de végeredményben jótalannak és igazságtalannak kell jellemeznem a miniszterelnök sőt sértő kirohantását, amellyel még újságírói becsületemet is megtámadta.

Annál kevésbé volt igaza velem szemben, mert hiszen azok a tények, amiket én megírtam, az egész világ előtt ismeretesek. Csak Magyarországon nem ismerik az itteni hivatalos fölfogást, hogy a diplomácia fölött papjainak rejtélyes tömjénfüstje között történő munkálkodásába és az ő szent berkeibe nem szabad senkinek beleszólni, aki legalább is nem született bárónak. Vagy ha az születési kellemessége hiányzik is, nem tartozik ahhoz

a mindenható klíkkhez,

amely egyedül magának vindikál minden tudást. Ez a klíkk a polgároktól csak azt követeli, hogy fizessenek adót, szépen köszönjenek a hivatalos klíkk embercinek és adzattal hajtsák meg fejüket a mindenható pasák előtt.

Megkérdeztük Nagy Emilt, mi történik abban a valószerű esetben,

ha a miniszterelnök nem ad elégtételt?

A volt igazságügyminiszter ezeket mondotta:

— Szívesen veszek minden olyan bírálatot a miniszterelnök úrtól, amely azt célozza, hogy a cikkemet talán egyoldalú nézőpontból írtam meg és kényes kérdésekben nem tértem ki az ügy egész komplexumára. A miniszterelnök ur azonban nem ezt tette, sértő módon nekirohant publicisztikáit becsületemnek és még azzal is megvádolt, hogy ellenséges propagandát anyagát használtam föl. A miniszterelnök szíveskedjék elismerni, hogy én

a magam újságírói szemszögéből csakis a tiszta igazat írtam meg.

Ha a miniszterelnök ebben a szűk körben sem akarja sértő kijelentéseit elégtételt adni, mitűn az ügy lezárásának eljárására nem alkalmas, nem marad más hátra számomra:

kigondolni annak a módját, miképpen kényesíthetem ki, hogy egy sajtóperben bírói szóval állapítottassék meg,

vajjon cikkemben foglaltak szorosan meg-egyeznek-e azzal, amit a genfi ülésen Lord Robert Cecil, Branting, Hanotaux, Adami és gróf Apponyi Albert egyetelmien kijelentettek. A miniszterelnök ur úgy állított be engem, mintha valótlanosságokat dobáltam volna bele a világba, még hozzá ellenséges forrás alapján.

Ez olyan súlyos rágalmazás, amelyet magamon száradni nem engedek!

Vagyok azonban annyira optimista, hogy azt hiszem: a miniszterelnök egészen másként fogja látni a cikkemet, ha elővessza mai levelemet és szívesen elolvassa a genfi tárgyalási anyagot is. Joga van fontartani álláspontját cikkem érdemi részével szemben, kijelentéseit azonban jóvá kell tennie, mert ezek

a súlyos rágalmazás minden ismervét ki-merítik.

Ha itt elégtételt nem kapok, végtelen sajnálatomra kénytelen leszek a kérdést még nagyobb nyilvánosság elé vinni. Ha cikkem nem részesült volna ilyen igazságtalan, sértő elbánásban, ma már senki sem beszélne róla, nem rajtam fog mulni, ha saját újságírói becsületem tisztázása miatt a kérdést kénytelen leszek még nagyobb nyilvánosság elé vinni.

Most

Berky Gyulának a kormánypártból való kilépésével kapcsolatban a politikai helyzetéről kértük ki Nagy Emil véleményét.

— Berky Gyulának teljesen igaza van — válaszolta Nagy Emil —, a Balkánon, Törökországban vagy Ázsiában elképzelek olyan rendszabályt, hogy kormánypárti képviselő még újságba se írhasson a pártvezér tudta nélkül.

Ez a lelki diktaturának olyan túltengése, amit kulturbotránynak merek nevezni!

Tessék elképzeelni hogy Német- vagy Franciaországban, Angliában, a művelt norvég államok bármelyikében, Amerikában vagy bárhol, ahol kultúra és civilizáció van, olyan képtelen redszabályt honosítson meg a kormány-rendszer, amely

csak szavazó eunuchokat tür meg, de nem tür semmiféle újságírói megzsolalást jelentékeny elvi kérdésekben.

Talán még megérthetném ezt a szabályt, ha a pártélet módot adna az elvi kérdések tárgyalás megvitására. De már tudjuk, hogyan folynak le ezek a pártkonferenciák. Ott csak Bethlen Istvánt szabad éltetni és mindenki türelmetlen az értekezleten, nehogy elhűljön a vacsora.

Ez a világ egyenesen rászorul arra, hogy a független sajtó hasábjain egyes kérdések megvitassanak.

Angliában is láttam pártfegyelmet, de annak még a gondolata is elképzelhetetlen, hogy egy pártvezető megtiltsa tagjainak, hogy legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint bizonyos kérdésekkel újságcikkekben foglalkozzanak.

Ilyet csak diktatóri önkény világában lehet megfítani.

Akinek ez tetszik, ám tegye gusztusa szerint, én alkotmányos szabadság és az ország dolgainak őszintlen lélekkel való megtárgyalása nélkül még csak szerepelni sem akarok a közéletben. Teljesen megértem, amit Berky Gyula mond.

A jövő kialakulása szempontjából sajnálatos lenne, ha Berky példáját mások nem követnék, hogy legalább észretérjen az ecári hangulat, amely mindjobban lábrakap nálunk.

Itt ne tessék Bethlen Istvánra gondolni, én őt

nagyon jól ismerem. Hazafiás, nagyszerű lelkiülete és legjobb szándékai előtt tiszteltet meghajlok. A hiba nem benne van, hanem a politikai környezetében. Nos és Bethlennek abban a hibájában, hogy a független véleményét nem nagyon szereti,

Mint afféle értékes, diktatóri hallamra egyéniség, olyan embereket szeret maga körül, akik helyeslik azt, amit ő mond,

Bizonyos fokig ez érthető, de ha tulságba megy, akkor kezd káros lenni az országra. Mi már erősen benne vagyunk ebben a túlságban. A miniszterelnök körül olyan stréber- és lakájhangulat kezd urrá lenni, amely korvotavább tönkre fogja tenni az ország szemében még Bethlen István nagy értékeit is. Annál inkább káros ez, mert a trianoni határkigazítás valószínűen csak úgy történhetik meg, hogy

nemzetközi fölülegyet alatt tartandó népszavazással

megkérdezik annak a magyar és sváb lakosságának véleményét, amelyik a határkigazítással visszatérhetne az anyaországához. Mintán én komolyan hiszek a határkigazításban,

szilárdan hiszem és vallom, hogy nekünk demokratikus, tárgyalásos, szabad és humánus közeletet kell teremteni, amelynek keretében érvényesülhet minden tehetség, okos, független szó és közérdek.

Az egyéni tapasztalat vitt rá arra, hogy ezek nek az eseményeknek megalkudás nélkül szolgálatába álljak, mindig szem előtt tartva azt a nagy érdeket, amely a gyűszös trianoni határ kigazítással és helyes magyarországi határ megvonással nagy magyar területek visszaszerzését jelenti.

Az újságpolémiait egyébként a Reggel-nek adott nyilatkozatommal lezárom, legfőképpen akkor kezdem újra, ha valamelyik újabb cikkemet hasonló bírálatban részesíti a miniszterelnök.

Az új ezerpengős tervezőjét bankjegyhamisítással gyanúsították, de kiderült, hogy a művész csak azért készített másolatot, mert úgy látta, intrikálnak ellene

A másolattal az angol jegybanknyomdánál akart pályázni — Az eset miatt még a kibocsátás előtt megváltoztatták az új ezerpengős víznyomását

(A Reggel tudósítójától.) Az új ezerpengős bankjegy, amelyet karácsonyra bocsátott utjára a Nemzeti Bank, még mielőtt forgalomba került volna, már foglalkoztatta a rendőrség pénzhamisítási osztályát, amely

az új ezerpengős tervezőjét mint gyanúsítottat hallgatta ki.

A különös ügy története a következő: A Nemzeti Bank, amelynek tervezőosztályán készítették el az új bankjegy rajzát, az osztály vezetőjére egy bajorországi szakembert szerződtetett. Ugyanezen az osztályon dolgozott egy fiatal budapesti tervezőművész, a 28 éves F. J., akinek rendkívüli tervezőtehetségéről már évekel ezelőtt értesültek az illetékes körök. Mintán F. J.-ről a bank morális szempontból is kitűnő információkat kapott, a fiatal művészt mint szakizolálókat alkalmatlak a tervezőosztályon. Legutóbb rábírták az új ezerpengős bankjegy rajzának tervezését is. A rajz el is készült, aközben azonban az osztály vezetője, a bajor szakember

azt a meglepő jelentést tette F. J.-ről, hogy a tervezett bankjegy rajzainak egyrészt nem szolgáltatta be

főltételeinek, noha műterméből semmiféle bankjegyet nem szabad elővinni. A Nemzeti Bank el akarta kerülni, hogy az új ezerpengős, még mielőtt forgalomba kerül, máris foglalkoztassa a rendőrséget, de mégis a főkapitánysághoz fordultak, hogy nyomozzák ki, mi történt tulajdonképpen a bankjegy rajzival. A rendőrség nagy apparátussal fogott a nyomozásához. A bankjegy tervezőjét napokon át figyelték, azonban semmit sem állapíthatnak meg, ami gyanúsá tette volna. Végül is beidéztek a rendőrségre és

a főkapitányságon 48 óra hosszán át tartott F. J. kihallgatása.

Ezalatt házkutatást is tartottak a tervező művésznél s a házkutatás meglepő eredménnyel járt. A detektívek ugyanis

F. J. lakásán a készülő ezerpengős tervrajzról egy teljes másolatot találtak

s ezenkívül az új bankőről több rajzrészletet is. F. J. ezzel szemben érdekes védekező vallomást tett. A leghatározottabban állította az ellen, hogy bankjegyhamisítási előkészülettel gyanúsították. Az új bankjegy rajzáról, mondta, azért készített másolatot is, mert

a bankjegytervező osztályon intrikáltak ellene

s az osztály külföldi vezetője egymásután vette el legjobb terveit, amelyek művészi megoldását pedig a legkitűnőbbnek tartja. Elhatározta tehát, hogy az ezerpengős tervrajzát, ha

majd a bankjegyet kibocsátják, elküldi a londoni jegybanknyomdának, azzal, hogy ezt a tervet ő készítette és hogy szerencsére az angol jegybanknyomda szolgálatába lépni, mert itt nem hagyják érvényesülni. Az ambiciózus fiatal művész e vallomását el is kellett fogadni, mert a nyomozás valóban semmi gyanus körülményt nem tudott róla megállapítani. Rendőri ügy tehát nem lett az új ezerpengősből, bűnvádi eljárást nem indítottak F. J. ellen, de

azonnal elbocsátották,

mert, mint a bankjegytervező osztály alkalmazottjának, egy tollvonásnyi rajzot sem lett volna szabad hazavinnie. F. J. azonban, akitt sértett művészi ambíciója olyan lépésekre ragadtatott, hogy kinos gyanu középpontjába került, nemcsak a bankjegy másolatát vitte haza, hanem a tervről egy barátja segítségével még fényképmásolatot is készített. A rendőrség ezt a fényképmásolatot természetesen elkobozta. A lefolytatott nyomozás után, bár semmi nyom nem merült föl, hogy bankjegyhamisítási előkészület történt volna,

óvatosságból, még mielőtt az ezerpengős kibocsátották volna, rajzát mégis megváltoztatták.

A változtatást úgy eszközölték, hogy a bankjegy teljesen megmaradt olyanannak, amint azt F. J. tervezte, de a bankjegyen levő vízjelbe egy másik fény rajzát nyomták be, egészen másformájú, mint amilyen az eredeti tervén volt. Ezzel le is zárult az új ezerpengős bankjegy tervrajzának bonyodalmai. A fiatal művész pedig, aki kétszékűllyen nagyon tehetséges tervező, a kellemetlen kaland után már el is hagyta Budapestet, két nappal ezelőtt, hogy az új bankjegy forgalomba kerüljön.

az „Aquitanián” Amerikába hajózott,

hogy újra kezdje pályáját s tehetségét most már az újvilágban érvényesítse.

Utálatos egy korpás fej!

Használjon

folyekony kátrány hajmosót

a „feketefejjel”!

Egy üveg 72-szerre elegendő. Ára P 3.40 Mindenütt láthatja!

Vezérképviseletőség: MIHALY OTTÓ gyógyszerungykereskedés, Budapest, VI, Podmaniczky-utca 43

CHMEL zongoraterem
Alapítva 1893
Budapest, Deák Ferenc-u. 6
(Hass-palota)
Bechstein, Bösendorfer
stb. stb. egyedüli képviselete
Jutányos árak! Kiszállítás fizetés előltek
Rendkívüli árakért és díjazásokban,
plan-kottaterekben, gramofonokban és lemezekben

Mit szól Európa a magyar kérdéshez

Barthou francia igazságügyminiszter, Einstein, a világhírű tudós, Ferri, a politika professzora, Olivetti olasz képviselő, Westarp gróf és Sighardt elnök válasza

A Reggel száz levelére érkezett nyilatkozatok ötödik sorozata

A Reggel száz levelére érkezett válaszok közül ma elsőnek Barthou francia igazságügyminiszter levelét közöljük. Ehhez

hasonló nyilatkozat a francia kormány tagja részéről még nem hangzott el Magyarország fájdalom igazsága mellett.

Barthou nemesak igazságügyminisztere Fran-

ciaországának, hanem egyik vezére is annak a jobboldali politikának, amely eddig nem

„a megértést és megbecsülést”

hirdette a magyar ügygel szemben. Tavasszal lesznek a francia választások és Barthou miniszternek A Reggelhez intézett levele sokkal többet jelent számunkra egyszerű udvarias-ságnál.

Barthou: „Megértem és megbecsülöm azokat az érzelmeket, amelyek önöket eltöltik“!

MINISTÈRE DE LA JUSTICE.
CABINET DU GARDE DES Sceaux.

Uram,

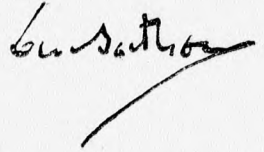
a legelőnébb érdeklődéssel vettem tudomást az Ön leveléről, amelyet Magyarország

jelenlegi helyzete felől hozzám intézni szíves volt.

Biztosíthatom Önt, hogy megértem és megbecsülöm azokat az érzelmeket, amelyek Önöket eltöltik. Azonban azt is tudom, hogy Ön

épp ugy tisztában van azzal, mint én, hogy a hivatali állás, amelyet szerencsém van betölteni, nem engedi meg, hogy véleményt nyilvánítsak arról a kérdéssel, amelyek megítélésére az egész kormány illetékes.

Fogadja, Uram, megkülönböztetett tisztelem kifejezését.

Einstein professzor: „Magyarország a demokratikus államrendszerek tengerében nem folytathat reakciós politikát“

Einstein professzor neve tudományos fogalomává vált a relativitás elméletének megalkotásával és kidolgozásával. Új utakra vezette a fizikát és a megismerést, az ő elmélete a természettudományi kutatás terén valószínűleg forradalmat jelent. Einstein nem politikus, de kétségtelenül mindig visszhangja van Európában közvéleményében annak, amit mond:

Munkám túlságosan elvon a napi politikától, de mégis megteszek mindent, ami erőmből telik, aktuális idegen és német szabadságszorongás ellen, ha illeszmi tudomásomra jut, mert meggyőződésem, hogy a „beszélnitűdöknek” a tudomány nagy és termékeny földjének művelése mellett eminens föladatuk, a „beszélni nemtudókak”, a gyöngelének védelme.

Nyilvánvaló, hogy Európa kétségtelenül észrevehető nagy elszegényedése, a szociális hangsúlynak a szegényebb néposztályok felé való eltolódása idejében nemigen könnyű a nemdemokratikus részeket fenntartani. Lehetetlen időpontokról beszélni, de nyilvánvaló, hogy Magyarország a demokratikus államrendszerek tengerében nem folytathat reakciós politikát. A Magyarországot környező államok idegennyelvű nemzetiségekkel szemben irányítják szabadságellenes kormányzati szisztémájukat, ami természetesen nem jelenti azt, hogy ne ítéljem el őket, mint ahogy őszintén megmondom, a magyarországi rendszert is elítélem zsidóellenes politikájáért. A mai Európában ugyanis a nemzetiség megjelölés nyelvi egységek szerint történik, nem állhat meg tehát az az esetleges ellenvetés, hogy a Magyarországot környező államok szintén tulajdon állampolgáraikkal hasonlóan nem állnak a türelem politikáján. A magyar zsidóság „nemzetiség” megjelölése nem reális és így semmiféleképpen nem lehet a környező államok elnyomási politikáját párhuzamba állítani a numerus clausussal, vagy pléne az egyiket a másiktól függővé tenni.

En csak azt ajánlhatom, hogy a magyar demokrácia a lehető legerélyesebben követelje a zsidó hallgatók szabad tanulmányi jogát, nem mint szíveséget, protekciót vagy koncessziót, hanem mint eminens polgári jogot. A magyar numerus clausus szerintem szembe helyezkedik a legprimitív emberi és társadalmi törvényekkel és megsemmisíti Magyarországon a középkor óta kialakult szabadságintézményeket.

A magyar kormány eddig főleg a magyarországi intellektuális túltermeléssel érvelt, más hatalmi csoportok kihatása helyezették a numerus clausus eltörlését a trianoni szerződés sikeres megváltoztatása pillanatában. Előbb az utóbbira kívánok felelni: ez ugyanis föltételezi a zsidóság nemzetközi földalatti szervezetének jelenlétét, amely kénye-kedve szerint határoz országok sorsa fölött. Becsületemre kijelentem, hogy ilyen szervezetrel nem tudok, holott nyilvánvaló, hogy „repräsentans és fő” zsidó lételem már régen följajlott volna nekem legalább is

*Tarancsoljon!
Itt van az új
Elida szappan!*

Csodásan enyhe és tiszta, színe világos. Puha, dús habja kellemesen üdit és szépíti az arcbőrt. Pompás illata mindvégig megmarad és olyan finom és erőteljes, mint a legdrágább szappanoké.

100 grammos darab ára 72 fillér.

ELIDA Favorit SZAPPAN

egy „igazgatóságtagi” pozíciót, amennyiben ilyen testület létezne. Csak mellékesen: a német fajvédők körök sem beszélnek már nemzetközi zsidópolitikai hatalmi szervezeteikről, annyira neveltségessé váltak. Amint-hogy a német szabadságmozgásról is régen kiderült már, hogy a legkiválóbb nemiszidó németek voltak tagjai és tagjai ma is.

Ami az intellektuális túlterhelést illeti, ilyesmit egyszerűen nem hiszek el. A magyarság (a keresztény és a zsidó magyarok természetesen) nagyon kiváló embereket ajándékozott már eddig a tudománynak, de — bocsásson meg — tudomásom szerint aránylagosan egyáltalában nem nagyobb számban, mint más nemzetek. Hol van itt az intellektuális túlterhelés? Azt hiszik önök, hogy a világ közvéleménye érdeklődik, hogy

Ferri: „Európának a jövőben is szüksége lehet Szent István szilárdan és egységesen megalapozott birodalmára”

Enrico Ferri a pártai egyetlen a politika tanára és a milánói „Circolo Filologico” elnöke, világhírű tudós, aki az egyetemi katedrától már több ízben szüri sikra hazánk mellett. Az „Egyetemes Évkönyv”-ben éppen most írt hosszabb politikai tanulmányt a földarabolt Magyarországról. A Reggelhez intézett válasza így hangzik:

Igen tisztelt Uram!

Véleményem szerint Magyarország a dunai államok között a műveltséget és a haladást jelentette mindig. Európának a jövőben is szüksége lehet még Szent István szilárdan és egységesen megalapozott birodalmára (amint hogy szüksége volt a múltban is), hogy megvédje a nyugati kultúrát az újabb veszedelmek ellen.

Az olasz intellektuális körök valamennyien egyetértenek abban, hogy az Olaszország és Magyarország között fennálló barátság, amelyet a legutóbbi szerződés megszentelt, nem muló politikai érdekeken alapszik, hanem mélyes mélyes történelmi tradíciókon. Amidőn az európai politikai események Magyarországot az internacionális politikai alakulatokban Olaszországgal szembe állították, még ez is történelmi végzettségűek következménye volt, de ezek, tudjuk jól, távol állottak a magyar államférfiak akaratától éppen úgy, mint a magyar nép érzésétől. A legújabb dokumentumok be igazolták, hogy Tisza István gróf ellene volt a háborúnak és csakugyan, mihelyt a béke visszatért Európába, Magyarország ismét fölvetette a benső baráti viszonyt Itáliával.

Olaszország külpolitikájának európai irányításában, amit Benito Mussolini kormányának köszönhetünk, a legnagyobb mértékben számít arra az együttműködésre, amelyet a magyar nemzet jelent a civilizáció számára. Eppen ezért Itália a legteljesebb mértékben támogatja Magyarországot pénzügyi és gazdasági szanálását a Nemzetek Szövetsége révén, a Stefano Cavazzoni ó excellenciája

ez és ez a magyar, svéd, amerikai vagy német tudós zsidó vallás-e vagy sem? És nyígyje el, a tudomány művelői előtt még a nemzethez való hozzátartozás sem fontos, nemhogy a vallás. És végül: azer gondolják önök, hogy a sok képzett ember nehezebben tud elhelyeződni, mint a sok műveletlen, vagy rosszul képzett? Ha ez így volna és ha a magyar numerus clausus védelmezőin kívül még valaki hinné ezt a világon, úgy már régen bezárták volna az egyetemeket és főleg Amerikában, ahol mégis csak vezetőhelyen áll a pénzügyes szisztematikus fokozása a társadalmi és állami jelzavak között. Ezzel szemben az amerikai magasabb iskolák száma egyre nő és a már meglévőek nívóját is igyekeznek minden eszközzel az elérhető legmagasabbá tenni. Einstein

hogy ugyanezzel a módszerrel a nagystílű szélhámosok nem vettek-e föl más nagyszegű haggatkoikat is.

Vukicsevics jugoszláv miniszterelnök vasárnap meglepetésszerűen lemondott a belügyministerségről

Utódjává Radovics radikálispartii képviselőt nevezte ki a király. — Az egész ország közigazgatásában is fontos változások történtek

Belgrád, január 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap fontos változás történt Jugoszlávia politikai életében. Vukicsevics miniszterelnök, aki eddig a belügyministerségi tisztséget is vezette,

meglepetésszerűen lemondott a belügyministerségről és helyébe Radovics Cseca radikálispartii képviselőt neveztek ki.

Az új belügyminiszter délelőtt 11 órakor tette le az esküt a király kezébe. A részleges kormányrekonstrukció híre politikai körökben nagy meglepetést keltett s általában azzal magyarázzák, hogy Vukicsevics ilyen módon akarja megnyerni a kormány részére a radikális pártnak azt a csoportját, amely eddig a kormány összetétele miatt elégedetlenkedett. Ugyanakkor

fontos változások történtek az ország közigazgatásában is.

Több főispánt fölmentettek állásától és helyükbe másokat neveztek ki. Fölmentették a többi között a belügyministerség közigazgatási osztályának főnökét is.

„Gonddal van ma tele a handlé batyuja” — panaszolták a pesti öszeresek vasárnapi gyűlésükön

(A Reggel tudósítójától.) Egy Teleki-téri kiveszdeglőben tartották közgyűlésüket vasárnap délután a budapesti öszeresek. Mintegy 200 nő és férfi ül a vendéglő asztalainál, mindgyükük előtt egy-egy pohár sör vagy bor. Egy-egy meglepően intelligens arc van közöttük, de a ruházatok leginkább bizonytalanok annak, amit a gyűlésen állandóan hangoztatnak, hogy rosszul megy az üzlet. Budapesti Öszeres-Ipartársulat a hivatalos neve az érdekképviseletüknek és nemcsak a cím ilyen komoly, de maga az egyesület is: közel 1200 tagja van. (Eppen ez a legnagyobb bajuk az öszereseknek, hogy ilyen sokan vannak.) Tieder Zsigmond titkár, aki Winkler Ignác elnök megnyitása után az egyesület multévi működéséről tesz jelentést, rámutat arra, hogy

a pálya az utóbbi években tulzsfolt lett,

ez teszi oly nehézzé a megélhetést. Ezenfölül a legnagyobb baj, hogy nagyon sokan engedély nélkül vesznek és adnak el öcskakat. Beszterczey Béla alelnök „Az öszeresek gazdasági helyzete” címmel tartott előadást. Elmondotta, hogy valaha a hatóság csak öreg embereknek adott engedélyt az öcskakereskedésre, ezt tekintették a koldulás előtti utolsó stációnak, viszont

a handlé semmiféle terhet nem viselt, nem adózott.

Most már komoly foglalkozásnak tekintik az öszereséget, de ez, sajnos, csak abban nyilvánul, hogy súlyos adókat vetnek ki rá. A csarnok, amely akkor épült, amikor Budapestben csak 200—300 handlé volt, ma már leheletlenül szűk. Nem lehet árut venni a mai világban,

mert mindenki maga hordja el az öcska ruháit.

Ha pedig mégis vesz valamit az öcskás, azt nem tudja eladni. Gonddal van tele ma a handlé batyuja, — fejezte be az alelnök általános helyeslés között.

Hallgassa meg

MUSICA RT.

(Érszélet-körnt 49, a Royal-Szálló épületében)
angol szerkezetű zongorák és pianóknál. Minden hason rangu külföldi gyártmányt úgy kivételben, mint olcsó szágban tetemesen fölülul. Logkedvezőbb fizetési feltételek. Grottrian-Steinweg zongora vezérképviselet.

Elrendelték Almássy Pál gróf elővezetését a miniszterelnök fiával vívott párbaja miatt

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton tárgyalta a budapesti büntetőjárásbíróóság Végbíróság Almássy Pál gróf ügyét, akit párbajvesztéssel vádolt az ügyesség. Almássy gróf ugyanis

párbajt vívott a miniszterelnök fiával,

Bethlen András gróffal, akivel az Admiral-bárban szólalkozott össze. A párbajban Bethlen András megsebesítette Almássy grófot s így az ügyet a törvényszék fogja tár-

gyalni. A szombati tárgyalásra

egyedül Almássy Pál gróftól idéztek meg, a fölíváskor azonban ő sem jelentkezett.

Mintán a bíró megállapította, hogy a vádlottat szabályszerűen megidézték, Szűts András dr. ügyészt megbízott indítványozta a törvényes következmények alkalmazását. A bíróság erre

elrendelte Almássy Pál gróf elővezetését.

Többszázmillió értékű papírokat vett föl egy szélhámos a IV. kerületi előljáráságon

(A Reggel tudósítójától.) Nagyszabású család ügyében kezdte meg a nyomozást vasárnap a rendőrség. A csalást a VI. kerületi előljáráságon követte el egy ügyes szélhámos. A VI. kerületi előljáráságon többek között letétbe volt helyezve

Strasser Lajos földbirtokos hagyatéka

is, nagyszegű értékpapírban. A hagyatéki eljárás során az örökösök meglepőde értesültek arról, hogy a hagyatékban levő többszázmillió korona értékű kényszerközlécskönyve-

ket valaki már fölvetette. Az iratokból kitűnt, hogy

az előljárás szabályos közjegyzői okirat alapján adta ki az értékpapírokat.

A rendőri nyomozás azonban máris megállapította, hogy ez esetben egy egészen újfajta szélhámossgot követtek el azok, akik az értékpapírokat fölvtették. A rendőrség keresi a szélhámosokat és egyben nyomozást indítottak az összes kerületi előljárásokon,

Klebelsberg kultuszminiszter nyilatkozik az új numerus clausus végrehajtási utasításáról és az eddigi gyakorlat „ügyetlenségeiről”

„Az új numerus claususszal semmiesetre sem fognak a zsidóság javára eltolódások bekövetkezni”

(A Reggel tudósítójától.) A képviselőház kedden folytatja a valorizációs vitát, amely még két hetet fog igénybevenni és így

a numerus clausus módosításáról szóló törvényjavaslat csak február elején kerülhet napirendre.

Az új numerus clausus ellen intézett támadásokról és a nagy érdeklődéssel várt végrehajtási utasítás irányelveiről alkalmunk volt hosszasan beszélni

Klebelsberg kultuszminiszterrel,

aki a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Mindig azt vetik a szemünkre a numerus clausussal kapcsolatban, hogy *nem vagyunk őszinték*. Eppen ezért tartom szükségesnek hangsúlyoztatni, hogy *mi nem akarunk senkiben hiábavaló reményeket kelteni*, őszintén megmondjuk, hogy

az új numerus clausussal semmiesetre sem fognak a zsidóság javára eltolódások bekövetkezni.

Mi elmentünk addig a határig, ameddig el kellett mennünk, de *további lépést ma nem tehetünk*.

Munkatársunk most arra a hirre terelte a szót, amely szerint az új numerus clausushoz

nem készül végrehajtási utasítás, vagyis a törvény végrehajtását teljesen az egyetemi tanácsokra bízzák.

— Ez a hír *téves* — válaszolta a kultuszminiszter —, *végrehajtási utasítás igenis lesz és hibacsújtásánál nagy tapintatra lesz szükség. A fölvel az, hogy*

engedni kell, amíg az élet kivájja a maga útját.

Egyelőre tehát *nem kívánatos teljesen megkötni a törvény végrehajtójának kezét és csak később fogunk, ha szükség lesz rá, belemélyülni a álogba*. A múltban kétségteljesen voltak a numerus clausus végrehajtása terén *ügyetlenségek*. Előfordult például, hogy

reprezentatív egyéniségek fiait is visszatartották a főlvételnél.

Ezzel *nem azt akarom mondani, hogy mellőzzük a demokratikus szempontokat és csak a gazdag zsidók fiait vegyük föl az egyetemekre, de*

bizonyos tapintatra mindig szükség van.

A végrehajtási utasítás minderről *gondoskodni fog és azt hiszem, nem lesz itt semmi baj...*

Jól jár, ha a korai órákban jön

mert az óriási torlódás miatt délután nem tudjuk Önt oly gondosan kiszolgálni, mint azt szeretnénk

Vegye igénybe a gyűjtő-könyvecskét

mert akárhány osztályunkon vásárol is: ezzel csak **egy** pénztárnál kell fizetnie. Nem kell várakoznia különböző pénztárainknál és csomagolóasztalainknál

Hogy miért van ez óriási forgalom?

Mert vevőközönségünk megállapította, hogy

»SOHA MÉG ILY OLCSON!«

jeligénk az idei

14 napos Corvin téli vásár

jogos mottója

Kirakataink és áruháznak belsejének vidám díszítése! — melyek Pólya Tibor tervel szerint készültek — ezuttal is látványosságszámba mennek

Corvin Áruház

HIREK

Oly szép szívem volt

Oly szép szívem volt valaha
Berátom, ibolyacsokor,
Kibomlott nem tudom mikor,
Elfogyadt, émelet a szaga.

Kényes volt, mint a lakotmány,
Amely csak bálterembe jó,
Vagy csúszni szőnyegen való,
Nem sárba menni ostobán.

A szívem meleget adott,
Mint május, olyan meleget,
Minden növénynek clegét,
Most hol jég, hol pokol vagyok.

Kingihaltad von mellemet,
Olyan tükröz volt itt belül,
Kiben a csúf is felderül,
Már valski, nem tud kellemet.

Édes szív volt, puskóta volt,
Aki harapta, tudja még,
De könnyem több volt mint elég
És könnyben zárt sz cromolt.

Mosolygott, mint a tengerek
Remek kagylója s idegen,
Baldog zugát tett idebenn,
Néz, eltörték az emberek.

Szép Ernő

— Később enyhébb, csapadékosabb idő... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében az időprognózis a következő: egyelőre még gyöngye csejli fagy, később enyhébb és csapadékosabb idő várható.

— Egy 73 éves éjjeli őr leugrott a harmadik emeletről. A Váci-ut 157. számú ház harmadik emeletére vasárnap délelőtt egy ismeretlen öreg ember ment föl és mielőtt még a lakók megkondályozhatták volna, a folyósó korlátján át leugrott az udvarra. Amire a mentők megérkeztek, az ismeretlen ügyilker már hirtelen elment. A rendőrség megállapította, hogy az elhunyt Szabó Gábor 73 éves éjjeli őr volt, aki hosszú ideje nem jutott alváshoz és nagy nyomora miatt vetette el magát az életet.

— Rablómerénylet a nyílt utcán — egy nő retikült. Langfelder Samu lakatos feleségét vasárnap reggel, amikor Alpar-utca 8. szám alatti lakásáról az utcára lépett, egy fiatal ember váratlanul meglátta. A merénylő Langfeldernek arcába sújtott, kiragadta kezéből a retikült és futásnak eredt. A közelben tartózkodó Lovics Ede orvosát hallgató és Tompa János tűzér a menekülő után vetették magukat és több utcán át futdöztek, amíg sikerült elfogniok. A támadó fildalembert, akiről a rendőrség megállapította, hogy Farkas László 25 éves iparosged, letartóztatták.

— A Nemzeti Összetartás Társaskör közgyűlése. A Nemzeti Összetartás Társaskör vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlést gróf Apponyi Albert elnökelete alatt. A rövid előki megnyitóböszéd után a tárgysorozat letárgyalására tértek át, amelynek legérdekesebb pontja az igazgatóság felújítása volt. Sorsolás után ezidén gróf Sigray Antal, Jankovich-Bésán Endre, Otrubay Károly vezérezredes és Marsoscsky Ivor ny. miniszteri tanácsos estek ki az igazgatóságból. Közföldkiáltással mindannyiukat újból megválasztották. A közgyűlésen az előki Apponyi Alberten kívül jelen voltak: báró Lukács Géza elnök, gróf Zichy János, ögróf Marénci Ferenc Károly, gróf Szechenyi József, gróf Csekonie, Iván, lovag Synniseki György altábornagy, Insett tábornok, Reiner János egyetemi tanár, Fackh, Freiberger, Mészáros, Pogany, Binder és Pados ezredesek, báró Guttmann Henrik, Balázs Béla ny. főispán és mások.

— Jan Kiepara a „Turandot”-ban. Kiepara Károl herceget énekelte „Turandot” vasárnapi előadásán. Kiepara, aki Németh Mária állandó bécsi partnere, érecesen oszillogó orgánumával, fiatalos temperamentumával, a részleteket meglepő precizitással szem előtt tartó színészi alakításával, nem utolsó sorban pedig: dölceg megjelenésével a kínai oszárlánnyon s a kintő Tihanyi Vilámán kívül a szuofit nezőtér elragadtatót bölgyközönséget is megnódtította. Sőt: többiben nyiltzsinai tapsra készítette. Az előadás hangos sikereiből Belle Gabriella, Székely, Palló, Szilgyi, Somló és Rékati karnagy is kivették a részüket. (V. M.)

Amiről beszélni fognak:
Az eskü
Harry Liedtke és Lee Parry gyönyörű filmje

— Vasárnap sulyos autóbaleset érte a székesfehérvári Katolikus Népör elnökét. Székesfehérvárról jelenti telefonon A Reggel tudóstója: Vasárnap reggel Nória és Csör községek között az országúton sulyos autóbaleset történt. Péhérc Istvánt, a székesfehérvári Katolikus Népör elnökét, Péhérc, Korda János nyugalmazott százados társaságában, üzleti ügyeinek elintézésé végett a zirci apátságára igyekezett. Amint gépkocsijuk az országúton haladt, egy szembejövő kocsit miatt hirtelen fékezni kellett. Az autó a gyors fékezésből magakörül megfordult, beleest az árokba és teljesen összerúgt. Péhérc István agrárkézdeást és a jobbblában sulyos sérülést szenvedett. Egy arra haladó autó a közeli Jوتا községből hozott segítséget és Péhérc Istvánt sulyos állapotban Várpalotára szállították.

— „Bethlen fölsimerte a cionizmus ideális céljait...” A Magyar Cionista Szövetség vasárnap délelőtt tartotta nagygyűlést a régi képviselőházban. Dr. Ostern Lipót előki megnyitójában köszönetet mondott a kormányának, hogy a cionistáknak — akik huszonöt éven át hiába küzdöttek ezért — most jóvátagyta az alapszabályait. Indítványára a nagygyűlés határozati javaslattal köszöntötte Bethlen miniszterelőkiét, aki fölsimerte a cionista világmozgalom ideális céljait. Dr. Kahan Nison és Beregi Armin beszédei után dr. Riechmann Mózes ólos szavakkal támáda az Országos Orthodox Iroda alelnökét, Hartstein Lajos, aki legutóbb megalkotta az iródnévk azokat az alkalmasított és általában azokat az othodoxokat, akik a cionisták közé beletpnek. Amint Franciszországban — mondotta — a Lajosok uralkodtak, a budapesti zsidóságot Hartstein Lajos és Szabolcsi Lajos akarájk kormányozni.

— Coburg Dorottya hercegnő cigányzenét hallgatott egy éteremben és hirtelen elutazott Budapestről. Coburg Filöp herceg egyetlen leánya, Dorottya hercegnő, aki atyai örökségének ügyében néhány nappal ezelött Budapestre jött, szombaton délelött megjelent a földvárnyagi bíróságon Makky elnököl és bejelentette, hogy ő is részt kíván venni abban a pörben, amelyet Ciril herceg indított a Magyarországon fekvő Coburg-birtokokért. Az elnököl közölte a hercegnővel, hogy a földvárnyagi bíróság ebben az ügyben január 27-én tartja meg a tárgyalást. A hercegnő igények elintézésé után este egy nyulános éteremben vacsorázott, ahol cigányzenét hallgatott. A cigányzenés vacsorát egy váratlan távirat szakította félbe, amely a hercegnőt azonnal Prágába szólította a eselországú Coburg-birtokok ügyében. A hercegnő a távirat vétele után rögtön csomagolattott s még szombaton este őt is utazott Budapestről, pedig: hosszabb ideig szándékozott itt tartózkodni. Amikor a hercegnő a pályaudvarra hajtottól, autója a Gróf Tisza István-utcaiban ott roboxott el, ahol egykor a pesti Coburg-palota állt s ahol a hercegnő gyermekéveit föltölte. A visszaemlékezés hatás alatt könnyes lett a hercegnő szemé, így intett búesut a magyar fővárosnak.

— Elmeügyintézetbe vitték két föltűnően viselkedő embert. Tóth János 41 éves rendőr a 38. számú őrszobán, Mór Zoltán 24 éves ismeretlen foglalkozású fiatalember a Mörge-utca 1. számú házban föltűnően viselkedett. Előalkították a főkapitányságon, ahonnan rendőrszervi vizsgálat után bajuk megállapítása céljából, állami göggyintézetbe szállították.

— Egy autó föltűtött a járdára és három embert a falhoz szorított. Az Erzsébet-körút 8. számú ház előtt a Bp. 25—911. rendszámú személyautó föltűtött a járdára és a falhoz szorította Szabó Józsefné 22 éves háztartásbeli, aki az Erzsébet-körút 8. számú házban lakik. Weber Róbert 29 éves cukrászt, aki a Bezerédy-utca 6. számú házban lakik és Hecksch Imre 18 éves drogusitát, aki a Bezerédy-utca 6. számú házban lakik. A sérülteket a mentők a helyszínen részesítették első segélyben.

— 3600 kilogram arany érkezett Moszkvából Londonba. Londonból táviratozza A Reggel tudóstója: Vasárnap Londonba érkezett a „Yonshar” nevű szovjetgöcsis, amely Rigából 3600 kilogram aranyat szállított az angol főcsövösa 402.000 font értékben. Az óriási aranyküldemény Moszkvából indítottak utnak, de hogy mi a tulajdonképeni rendeltetése, ezt még homályi fedi.

— Fehér M. Miksa férfiruházletében Károly-körút 16, egy finom feltikabát selyem beléssel 150, városi bunda opossungallérral 300 pengő.

— Herrmann Miksa — a kelenföldi evangélikus egyházközség új fölligyelője. A kelenföldi evangélikus egyházközség vasárnap délelött 1/12 óraker ünnepes közgyűlés keretében iktatta be hivatalába az egyházközség új fölligyelőjét, Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszterét. Az ünnepség a Horthy Miklós-utí Női Felső Kereskedelmi Iskola tornatermében folyt le. Az egyházfölligyelőt Rakcsányi Gyuláné, a kelenföldi evangélikus Nöegyesület elnöke üdvözölte, amire Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter elmondotta ünnepi beiktatási beszédét. Azért fogadta el egyházfölligyelői megválasztatását, mert dokumentálta akarja ezzel azt a förtételten meggyöződését, hogy a nemzet legfontosabb föntartója, institútója az egyház s mindenekbe, különösen a magasabb állásban levőknek szolgálóink kell az egyházat. A gyülekezet előtt tanúságtételt tesz arról, hogy változatlanul azon a nemzeti alapon áll, amelyet betöltött, beragyogott a hit, az evangélium.

— Hadtörvényszék elé állítanak 19 litván kommunistát. Korönböl jelenti A Reggel tudóstója: A litván rendörség politikai osztálya messzgedező kommunista szervezekedést leplezett le. A rendörség letartóztalott 19 kommunistát, akiknél hamisított utleveleket és Moszkvából származó utasításokat találtak. A letartóztalottakat, akik köze a litvániai kommunista mozgalom vezetői tartoznak, hadtörvényszék elé állítják. A mozgalom földerítésére egyidejűen a vidéki városokban is erőves nyomozást folytatnak, amelynek során már számos diákol tartóztalnak le kommunista propagandáratok terjesztésé miatt.

— Egy verekedő egyetemi hallgató szerdán vadöltt lesz a büntetőjárásbíróságán. Az egyetemű a numerus clausus körül történt emlékezetes verekedések miatt néhány büntetőügy is keletkezett, miután néhány esetben a megvert zsidó diákok fölsimerték támadóikat és megtehették ellenük a följelentést. Az így keletkezett egy-két bünyüben szerdán lesz az első tárgyalás a budapesti büntetőjárásbíróságán, Dán járásbíró előtt. Ebben az ügyben a vadöltt Láng Jenő egyetemi hallgató, akik az ügyészség könnyű testi sérítés vétségével vádol, mert inzultálta egyik diaktársát, aki a tüntetök tilalma ellenére bement az egyetemre, ahol részt vegen az előadásban.

— Vasárnap ismét letartóztatták Uzonvi Kálmánét. A főkapitányságon vasárnap ismét letartóztalották Uzonvi Kálmánét, akitől apró sikkesztásai miatt már többször volt dolga a hatóságoknak. Az uriasalából származó fiatalasszony hét órával ezelött elvált a férjétől és azóta ügynökkösdésköl próbált megélni. Különbözö kereskedöktöl mintkelekölökkel vett ül, ezeket azonban, hogy hamarabb pénzhez jussön, szorra eladogalita, amire a károsult kereskedök föltörendbeli sikkesztás miatt följelentést tettek ellene. Uzonvi Kálmáné, akit vasárnap 8-órák Lajos rendörkapitány hallgatott ki, ezutal is kétségbeesztő nyomorával védekezett.

— Ellopták egy föllátörvos 1200 pengöt érö böröndjét. Ringer Dező föllátörvos, aki a Laufenauer-ut 13912. hrsz. házban lakik, bejelentette a főkapitányságon, hogy böröndjét, amelyben 1200 pengö értékű ruhanemű volt, ismeretlen tettes egy szekérröl ellopta. Az ismeretlen tolvaj kézrekerítésére a rendörség megindította a nyomozást.

— Hegedüs Lóránt Kossuthról. A Cobden-Szűvelségben holnap este 7 óraker Hegedüs Lóránt tart előadást Kossuthról.

— Székely Aladár mővészi fényképei a legkiválóbbak. 6 mővészi kép 12 P. Váci-utca 18.

Nőgyeim! Nem áruház, csak egy szerény udvari helyiség s így az óriási nagy költségekülönbözött kivétel és minőségben nyujtom

Kabátok, bundák és ruhák nagyon olcsón!

Gyönyörű estélyi ruhák nagy választékban

ZOLTÁN Szervita-tér 4

Évtizedek óta fennálló kereskedelemi vállalkozás, nagy vevőközséggel, előnyös feltételek mellett áradó.

Erdőkölödek „Száz ezer pengő” jelölegű Blockner Hóáruházába, VII. Erzsébet-körút 12 kerület.

Dr. KAJDACSY szakorvos, rendel: 10-4 és 7-8-ig VIII. József-körút 2. szám férfi- és női betegeknek

Tánc, estélyi és szünpadi

selyem és bőr divalcipök

Arany, ezüst és mindenféle divatszínekben

SEIDLER

Közsismerten legolcsóbb árban

KIRÁLY-UTCA 103

Telefon: József 378-01

ZÁLOGCÉDULÁKAT brilliáns-ékszereket s bárkinnel drágábbban vez

Székely Emil Király-utca 51. (Törzstemplommal szemben). Telefon

— Serédi Jusztin hercegprímás átvette Rómában a Szent György- és András-templomot. Rómából táviratozzák *A Reggel*-nek: Serédi Jusztinián dr. bíboros, Magyarország hercegprímása vasárnap délután 4 órakor átvette a főtulajdosi templomát, a Szent György- és András-templomot, amely cím *Luadli* palermói érsek halálával vált szabaddá. Az ünnepélyes szertartáson sok előkelőség és a magyar kolónia tagjai, valamint a Magyarországból érkezett zarándokok jelentek meg. Vasárnap reggel a San Giovanni di Laterano-bazilikában az Országos Katolikus Szövetség vezetésével itt időző magyar zarándokok fölvonultak a Szilveszter-emlék elé, amely Szent István követét, Asztrik apátot ábrázolja azzal a küldöttséggel, amely koronát kért Szilveszter pápától az első magyar király számára. Az emlékművet a zarándokok megkoszorúzták s utána *Bárdos Remig* pannonhalmi főapát szentbeszédet mondott, amelyet így fejezett be: Nem lehetünk eléggé hálásak a Szentszék iránt egy eredeven át tapasztalt nagylelkű jótéteményeiért. Most is Asztrik egyik szerzetesiát küldi elarvult és megsonkított hazánkba, hogy amit *gouosz kesek leromboltak, annak helyreállításában nagy lelkesül és tudásával, erős vallásos és hazafias akaratával, munkáitól nem irtózza, ügyekezze eredményesen köremüködni, hogy isten segítségével igazság és béke megtalálhassék egymást boldog hazában.*

— Fiatalkorú betörőket fogott vasárnap a rendőrség. A rendőrség vasárnap letartóztatott egy fiatal köcsösgényt, aki *fiatalkorú társával együtt tízenhárom fűszerkereskedést fosztott ki.* A gyerekekből álló betörőtársaság éjszaka a fűszerkereskedések ablakain át hatolt be a boltokba és alaposan megdézsmálta a raktárakat. A rendőrség a *betörőtársaság összes tagjait elfogta.*

— A Thököly-uti halálsorompónál vasárnap este kettészelt a vonat egy kilencéves fiúcskát. Vasárnap este 7 órakor *megrozó szerencsétlenség* történt a Thököly-uti Máv.-keresztyéndésnél levő sorompónál, amely már régóta *halálsorompó* néven ismeretes a környék lakossága előtt. A sorompó szabályszerűen *le volt eresztve, a 13 éves Könyg László és testvére, a 9 éves Könyg Béla, Könyg Ignác* fuváros gyermekei azonban *átmenték a rácson* és úgy akarták keresztülmenni a síneken. Szerencsétlenségükre *éppen akkor robogott el Kőbánya felé az 1708-as számú gyorsvonat, amely a 9 éves Könyg Bélát darabokra szelte, Könyg Lászlónak pedig leugrta a halálául.* A kiscsibük így *azonnal meghalt,* a sebesültet a mentők súlyos állapotban vitték be a Rókus-kórházba. A rendőrség a halálos szerencsétlenség ügyében megindította a nyomozást.

— Leugrott a második emeletéről. *Győri Béla* 32 éves gépalkotás, aki az István-ut 34. szám alatt lakik, *vasárnap délután az Aréna-uton a 17. számú ház második emeletéről az utcára ugrott.* A szerencsétlen ember *azonnal meghalt.* A rendőrség megindította a nyomozást.

— Toka fakir befjezte százhuzósorús halálalvását. *Breslauból* táviratozzák *A Reggel*-nek: Szombaton este fejezte be Toka fakir 120 óras „halálalvását”. Ez alatt az idő alatt *14 fontot veszített súlyából,* holott a stuttgarti távalvása alkalmával 20 fontot veszített. Igaz ugyan, hogy a nézőstatiszтика is Stuttgart javára szól, ahol *22.000 nézője* volt a mutatvány-nak, míg Breslauban csupán 1000.

— Egy alkalomsos betérő 600 pengő értékű ékszerrel lopott. A rendőrség elfogta *Broamer Arnold* 30 éves kereskedőt, aki alkalomsal behatolt *ösv. Kales János* né házfőügyelőné Múzeum-kórt 35. számú házában levő lakásába és onnan körülbelül 600 pengő értékű ékszerrel vitt el.

— A m. kir. osztálysorsjáték 4. osztályának húzása szerdán, 18-án kezdődik. *El ne felejtse* a megújult összeget *húzás előtt* megfizetni, különben a nyeremenyigénye megszűnik.

— A Royal-Palmaremben minden este Perry Kovarik, Wien közkevelti zongoraművésze játszik, ahol a közönség táncol.

GYOMORSÁV TULTENGÉS

HIRTELEN GYOMORRONTASOK

Legtöbb esetben a váratlan gyomorrontások a túlzott gyomorsavaknak következményei. A túlzott gyomorsav idejé elő a gyomor tartalmának erjedését, savanyú felbőfűsödését és kellemetlen gázok keletkezését, melyek erős nyomást gyakorolnak, káros fájdalmak kíséretében. Ezen bántalmak megelőzésére, felkavakantinyi OMA gyomormész egy kevés vízben veendő, azonnali megkönnyebbülést okoz. Az OMA gyomormész gyorsan leköli a fölös savakat, megakadályozza a taplálék erjedését és szelket, enyhíti a gyomorfájak irritációját. Az OMA gyomormész, mely minden gyógyszerárban kapható, ezidőszert a legbiztosabb módon küzd le a hirtelen gyomorrontások tüneteit, a leghatasosabb szer a gyomorérgek ellen.

Egy nagy csomag ára, mely hosszabb időre elegendő 3 P.
Főraktár: Hunnia gyógyszerár, Erzsébet-útr 56.

Berky kilépése után a Kállay-csoport is vagy kilép a kormánypartból, vagy „olyasvalaminek kell történnie, ami ezt fölöslegessé teszi”

Órfy szerint Berky kilépésének oka inkább személyi, mint elvi természetű — „Ha nem marad meg a szabad kritika joga, akkor a kormánypartban föltétlenül nagy bajok fognak bekövetkezni!” — mondja Perlay György

(A Reggel tudósítójától.) Berky Gyula levele, amelyben az egységes pártból való kilépését bejelenti és az a megállapítása, hogy a kormányzat reakciós irányban fordított el, kényelmetlen és kellemetlen helyzetbe hozta a magukat liberálisnak valló kormányparti képviselőket. Vezérük, Kállay ezidő szerint Hevesen tartózkodik az édesanyjánál, mihelyt azonban e hét közepén visszaérkezik Budapestre, politikai barátaival megbeszéli a helyzetet, amelyről a Kállay-csoport Budapest tartózkodó tagjainak és a véleménye, hogy „ennyiben semmi esetre sem maradhat a dolog”. Két-három héten belül

vitója döntő befolyással lesz a pártválság megoldására.

Több kormányparti képviselő ugyanis a költségvetési vitában erős kritikát öhaját gyakorolni a kormányzat fölött. Erre vonatkozóan

Perlay György

a következőket mondotta *A Reggel*-nek:

— Ha nem marad meg a szabad kritika joga — ami a költségvetés tárgyalásakor fog kitűnni —, akkor

a kormánypartban föltétlenül nagy bajok fognak bekövetkezni.

Reméljük azonban, hogy a kritika jogától mégsem akarnak egyik elúzni bennünket...

vagy ők is kilépnek a kormánypartból, vagy „olyasvalaminek kell történnie, ami kilépésüket fölöslegessé teszi”.

Tarthatatlanná teszi a helyzetet a kormánypart elnöki tanácsának *szűkösráhatározata*, amely szerint elvi kérdésekben az egységspárti képviselők csak az elnöki tanács előzetes hozzájárulásával irhatnak és nyilatkozhatnak. E határozatról, a kormánypartban megindult „szektálást” *folymatról* megkérdeztük

Rubinek Istvánt,

az egységes párt ügyvezető alelnökét, aki a következőket mondotta *A Reggel* munkatársának:

— Nem hiszem, hogy Nagy Emil és Berky kilépésének komolyabb következményei legyenek és mások is *hosszok példójukat.* Az elnöki tanács határozata *nem akar előzetes cenzúra lenni,* célja mindössze annak biztosítása, hogy mindazok, akik a párt programjában nem foglalt, vagy azzal ellentéző kérdésekkel öhajtanak foglalkozni, *magában a pártban intézzék el a dolgukat.* Ez mindentől a világon így van. Ha Berky azt vitatja, hogy a cikkében és nyilatkozataiban foglaltak benne vannak a pártprogramban, akkor kár volt levonnia a következményeket. Az elnöki tanács határozata egyébként

Órfy Imrének és Besenyey Zenónak egyarást kiegészítő javaslatain alapul,

e javaslatokhoz a miniszterelnök hozzájárult és azután egyhangulag váltak elnöki tanácsi, majd párt-határozattá.

Beszéltünk ezután

Órfy Imrével

is, aki a következőket jelentette ki *A Reggel* munkatársának:

— Berky kilépőlevele mindenestre erősebben érint, mint Nagy Emil ellenkezése, mert hiszen a volt igazságügyminiszter mindig *előszóki temperamentumúnak* ismerték, míg Berkynek két-százalékos *nagy belső áldozatot* kellett hoznia kilépésével. Azon kevesek egyike, akik ott álltak a kormánypart bőséjénél. Kilépésének oka, meggyőződésem szerint,

nem is annyira elvi, mint inkább személyi természetű, bizonyára fájt neki, hogy figyelmeztetésben, kitanításban részesült.

Ami az elnöki tanács határozatát illeti, bár *nem akarok kibújni* a felelősség alól, meg kell állapítanom, hogy a határozat *titikos tanácskozás eredménye volt* és így annak megszületéséről nem nyilatkozhatom. A határozat főindoka mindenestre az volt, hogy

a túlságosan passzív pártélet fölélnöksük.

Nagy Emil legutóbbi cikkében junktimot állít föl a trianoni békeszerződés és bizonyos demokratikus reformok között, amelyek nélkül, *szerte, a revizió nem érhető el.* Hogy demokratikus politikát kell csinálni, *előfölt nincs vita, csak tempóbeli differenciák* vannak, sokan *nem tudnak vagy nem akarnak türelmellel lenni.* A többség nem fél a demokratikus elvektől, de veszedelmesnek tartja bármiféle junktim föllállítását.

A trianoni revizió ma kell, bizonyos politikai célok megvalósítása — csak holnap.

Ezt a kettőt junktimba hozni óriási hiba lenne.

A kormánypart többsége mindenestre arra számít, hogy

a költségvetésnek küszöbön álló parlament

Villányi pezsgő

(Schaumburg-Lippe)

— Nagy riadalmat okozott vasárnap este az Oktogonon egy tetőtűz. Vasárnap este *tűzriadalom* volt az Oktogon-teren. A járókelők észrevették, hogy a *Baum-vendéglő fölött levő villanyreklám mögül füst gomolyog elő.* Azt hitték, hogy a házról ég és megismétlődik a három év előtti baleset, amikor ugyancsak az Oktogonon a Modiano-reklám a házat fölgyújtotta. Csakhamar *nagy emberfőmeg nézte a füstölő háztetőt,* telefonon értesítették a tűzoltóságot, amely a tulzolt hírekre *nagy készütséggel vonult föl.* Hamarosan kiderült, hogy a tetőtűz *egészen jelentéktelen, percek alatt sikerült eloltani.*

— Az ügyészi megbízottak havi 16 pengő fizetel-díjuk fölemelését kéri az igazságügyminisztertől. A budapesti büntetőjárásbírósg mellett működő *ügyészei megbízottak* már régóta elégedetlenek a számukra *havi 16 pengőben megállapított fizeteldíjjal.* Most, hogy a büntető pörrendtartás novellája *újabb föladásokat ró rájuk, mozgalmat indítottak a költségükül tarthatatlan helyzet megszüntetésére.* Dr. Szarvas László vezetésével *küldöttségilletel keresik föl az igazságügyminisztert,* hogy tölle a havi fizeteldíj *átállítására fölemelését* kériék.

— Mellbelötte magát és meghalt egy mosoni háztulajdonos. *Magyaróvárról* jelentik *A Reggel*-nek: Závodni János 33 éves mosoni háztulajdonos, aki az elmúlt évben jött vissza Amerikából, *mellbelötte magát.* Súlyos sérüléssel kórházba szállították, ahol rövid idő múlva *meghalt.* Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— Borzalmas gyermektragédia Németországban — két halottal. *Drezdából* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Pirnabn borzalmas gyermektragédia játszódott le.* Négy 12 éves *fü önműködő pisztolyokkal lövöldözött unokáira.* Mivel egyikük sem tudta a pisztolyokkal banni, *összeestek és átlakodni kezdtek.* Eközben az egyik pisztoly *elsült és az egyik fiú megölt.* Két fiú *elszökött,* a negyedik pedig *agyonlötölte magát.*

— Ünnek előrendelő érdeke, hogy a Magyar Dnyat-csarnok szokatlanul olcsó árairol és cikkeinek változatosságáról — amelyek minden várakozást fölülmulnak — még ma tudomást szerezzen. Nemcsak mult évről visszamaradt cikkeit árusítja ily olcsón, hanem legdivatosabb tavaszi és őszi divatszámjait is. Asztalán nagy tömegekben halmozta föl az őszi és karácsonyi idényről visszamaradt áruit, amelyeket csaknem féláron juttat vevőinek. Ezen rendkívüli reklámárak, amelyekkel má hirdetése részletesen föltünt, a mai naptól érvényesek, míg a készletek tartanak, de legkésőbbben február 1-ig. Ez alkalomra még azt a könnyítést is tartogatja meglepetésként vevői részére, hogy a vásárolt áruk ellenértéke 10%-ának lefizetése ellenében a cikkeket, mint vevői tulajdonát, február 5-ig megörzi és kezeli.

Estélyi ruhák

legújabb modellek nagy választékban olcsó árak mellett

Kölzer

m. kir. udvari szállító divatházában
IV, Kossuth Lajos-utca 3

Palágyi Lajos a Nemzeti Színházban vasárnap este be- ugrott a hirtelen berekedt Petheő helyett az „Ocskay brigadéros“ cimszerepébe és tüneményes ala- kításával valóságos tüntetésre ragadta a közönséget

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este a Nemzeti Színházban, Ocskay brigadéros szerepében, amely Kiss Ferencnek a Nemzeti Színházról való elmozdítása óta gazdátlan volt, Petheő Atilának kellett volna bemutatkoznia. Nemesak a közönség, de a kritikások is nagy érdeklődéssel néztek a művész ez új alakítása elé és bizonyára ennek szövege a színház vasárnap esti teljesen megtelt nézőtérre. Az előadás azonban nagy meglepetés érte a közönséget. A vezérszöveg felelte tábla ott állott a bejáratnál szemben és rajta a következő felírás:

„Petheő Atilla rekedtsége miatt Ocskay brigadéros szerepét Palágyi Lajos játssza”.

Vajon mi történhetett itt, találgatta kíváncsian a közönség, hogy éppen az est hőse mondta le az előadást és hogy helyette a színház egyik olyan művésznője kellett beugrania, aki ezt a szerepet a Nemzeti Színházban még sohasem játszotta. Ez történt:

Vasárnapra virradó éjszaka Petheő Atilla hirtelen orvosi bizonyítéknyit volt kénytelen rekedtsége miatt a vasárnap Ocskay-előadásra le kell mondania. A Nemzeti Színház vasárnap délig várt, hátha Petheő mégis felléphet. Dehán azonban megérkezett a végleges orvosi vélemény, amely szerint a művészt nem léphet föl. Ekkor Palágyi Lajos, aki vidéki színházakban korábban legjobban sikerült az Ocskay brigadéros szerepét, arra, de aki ezt a szerepet sok évvel ezelőtt játszotta utoljára.

Majelentette, hogy megemlíti az előadást és beugrik a hatalmas szerepbe.

A színház igazgatósága halásan, de némiképp megdöbbenve fogadta ezt a nagylelkű ajánlkozást és emlékeztette Palágyit, hogy a délutáni

előadáson „Az ember tragédiája” Lucifer szerepében kell játszania, amely szintén nem tartozik a kisebbajta színvonalú előadások közé. Palágyi erre csak azt felelte: amnyi baj legyen! Egy óra alatt átolvasta szerepét, miközben Luciferi maszkját csinálta, az Ocskay brigadéros tanulta, kiment a színpadra, játszotta Luciferet, jelenései közben a színfalak mögött Ocskayt tanulta, folyónásközben hajlongott a közönség előtt, előadás után pedig újból neki látott a munkának. De alig vette még le Lucifer maszkját, már öltözködni is kellett Ocskay jelmezébe. Előadás előtt még egy rövid futólágos próba, azután pedig kiment a színpadra és

eljátszotta Ocskay brigadérosát olyan tüneményes művészettel, a nyakas, keserű karneválszerűen olyan csodálatosan megrázó, zökkenés nélkül való ábrázolással,

hogy a közönség, amely pedig minderről mit sem tudott és Palágyi fellépését csak rendes beugrásnak tekintette, majd szétszede a színházat a folyónásközben, a harmadik és negyedik folyónásközben szünetet pedig teljesen átlapoltta, anélkül eredménye az volt, hogy

Palágyinak, minden színházi szokás ellenére, a negyedik folyónás előtt újból meg kellett jelennie a rivalda előtt.

Színházaknál, ugyátszik, a hajókból és zavarokból fakad a legnagyobb siker és Hevesi Sándor bátran elmondhatja, hogy vasárnap délig még egy Ocskajja sem volt a színházban, most pedig kettő is van. Az egyikről pedig már tudjuk is, hogy a legjobbak közül való, akik ezt a szerepet magyar színpadokon játszották.

— A magyar demokraták visszalépése a független nemzeti demokrata pártba. Politikai körökben vasárnap este híre járt, hogy Pakots József képviselő, a magyar demokrata párt elnökével az élen, a magyar demokrata párt visszalép a független nemzeti demokrata pártba. E párthoz tudvalevően Gál Jenő képviselő és hét törvényhatósági bizottsági tag tartozik. A Reggel értesülése szerint a csatlakozás ügyében ma hoznak végleges döntést.

— Balesetek. Dobos Pál 26 éves pestszentlőrinci magánítiszviselő a sikos járdán megcsúszott és fején súlyos zúdásokat szenvedett. — Stiller Ferenc 15 éves asztalosmester, Kispesztén, az „Apollo” korcsolyapályán elesett és karját törte. A kispesztéi mentők mindkettőjüket kórházba szállították.

— Budapestre szökött a sátorlajuhelyi autós merénylő. A sátorlajuhelyi törvényszék vasárnap értesítette a budapesti rendőrséget, hogy Konecsk László kereskedőn, aki ellen elfogatóparancsot adtak ki. Budapestre szökött. Konecskék megállapították, hogy ő volt az a fiatalember, aki még a múlt év novemberében Juhász János autótulajdonos és Veréb István sofőr ellen rablójelöltséget merénylőket akart elkövetni. Konecsk, aki a város határában levő Molnár-szantatóriumba vitette magát, a hátsó ülésről kalapáccsal támadt rá az autótulajdonosra és a sofőrre, hogy azután kirabolja őket. A támadás azonban nem sikerült, a kalapáccsal fejbővert emberek nem esztették el eszméletüket, amire Konecsk revolverrel kezdett lövöldözni s közben elmenekült. A budapesti rendőrség a közölt személyleírás alapján most a fővárosban keresi Konecskét.

— Jávor Bella matinéja. A Jávor Bella vasárnap délelőtti tartotta a Pesti Lloyd disztermében szerző matinéját. A szépségű közönség a jölsikerült matiné Jávor Bellát melegen ünnepelte.

— Hindenburg fölkereste és virágok üdvözölte Marxot hatvanötödik születésnapján. Berlinből tévirotaoztak: Dr. Marx birodalmi kancellár hatvanötödik születésnapja alkalmából vasárnap délig Hindenburg birodalmi elnök, miután már délelőtti virágok küldött, személyesen fölkereste, hogy üdvözölje. Utána a birodalmi gyűlés nevében Loebé elnök és Riesser alelnök jelentek meg, továbbá a birodalmi kormány tagjai Hertl vezetésével. A kancellárt meg nagyon sokan üdvözölték.

— Az Operaház főügyelőjének jubileuma. Az Operaház nézőtéri főügyelője, Boche Rezső, most ünnepelte 25 éves jubileumát. Az operaházi személyzet ebből az alkalomból gyönyörű díszet koszorúval és aranygyűrűvel kedveskedett az ünnepeltnek.

— Mi kell tudnunk a taplókozásról? A helyes taplókozás fontosságának kérdését érdekesen vitatta Dr. Biro Károly orvos az Uránia-színház tudományos előadásán. A ház feltevésséivel megismerjük azt a modern ember taplókozásának libáit. Böven ismerteti a vitamink hiányának veszedelmét és örömmel állapítja meg, hogy Noot-deg, világhírű orvos-professzor utmutatásai nyomán sikerült oly szerencsés oszallítás tapasztalni, amely idegrendszerre, a modern technika segítségével teljesen finomított elemiszerekből hiányzó tápanyagokat. E tápszer, amely főleg az életkor magukban rejtő nyers növényi esztrakból és bizonyos növényfajok kizsoltjából készült, Magyarországon is forgalomba került Arca vitamintápszer néven.

— „A könyvelői munka reformja” címen az „Adó és Könyvelői”-ben tanulmányt írt Dr. Schranz András könyvelésügyi egyetemi tanárság, amelyben az átró és átró gépkönyvelés problémáiról értekezik.

Vass miniszter kijelenti, hogy tavasszal 30 millió pengő külföldi köl- csön fölvételére lesz szükség a tisztviselői lakásprobléma megoldásához

A lakásépítési hitelalkió nem folytatható

(A Reggel tudósítójától.) Multheti számunkban illetékes helyről szerzett információ alapján számoltunk be arról, hogy a lakásépítési költségek hirtelen jutott és a fölmerült nehézségek kiküszöbölése céljából hamarosan tanácskozással kezdődnek a népjóléti és a pénzügyminiszterium között. Tekintettel a gazdasági és tisztviselői körök nagy érdeklődésére, megkérdeztük ebben az ügyben

Vass népjóléti minisztert,

— Az a lakásépítési hitelalkió, amely magánépítkezőknek az építési költségek ötven, tisztviselőknél hatvan százalékát juttatja kölcsön alakjában, sajnos, aligha lesz folytatható. Legfőképp arról lehet szó, hogy a rászorultak összegeket ismét felhasználják erre a célra. Sokkal fontosabb probléma

a tisztviselői lakásépítési alkio, amelyet tavasszal okvetlenül tető alá kell hozni,

hogy a szabad forgalomra való átmenetnek 1929 május 1-ig terjedő idejét eredményesen felhasználhassuk. A tisztviselői lakásalkio céljaira kerek

harmincemillió pengőre van szükség, amelyet természetesen csak külföldi kölcsönnel szerezhetünk meg.

A külföldi kölcsöntárgyalásoknak tavaszra be is kell fejeződniek, hogy az építkezők hamarosan megindulhassanak. Hogy az alkio keretében hány új lakás fog épülni, az attól függ, hogy elsősorban milyen típusú házakra lesz szükség. A házak mindenestre szétszórtan és lángronórtat a külső városrészekben fognak megépülni.

— Halás villamosgázolás. A Podmaniczky-utca 61. számú ház előtt egy 46-os jelzésű villamos, amelyet Bartha Gyula 34 éves villamos-kezelő vezetett, elütötte Márton Ignác 62 éves lámpagyújtót, aki a mentőkocsiban meghalt. Holtilesti a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— Aki évi két pengőért lakik egy hétszobás lakásban. Erdősék pör kerüli eldöntése a jövő héten a budapesti törvényszéken. Dr. Rott Frigyes még 1922-ben eladta Wekerle Sándor-utcai házat Gumbberger Odónnek, azzal a kikötéssel, hogy a házban levő hétszobás lakás a lakberek fölshadátása után még öt évig nem mondhatja föl és a lakbért legfőbb 25000 koronára emelheti. Amikor a szerződést megkötötték, ez még nagy összeg volt, ma már azonban csak 2 pengő. Az új háztulajdonos erre utolajcziós pórt indított. Ezt a pórt azzal vesztette el, hogy itt bérmegeállapításnak van helye. A bérmegeállapítási pórt viszont azzal vesztette el, hogy a felek között nincs bérleti viszony. Az elkeseredett háztulajdonos ezek után ifj. László Árpád dr. ügyvéd útján most már megállapítási pórt indított a törvényszéken, hogy az döntse el, milyen párral lehet kényseríteni a lakót rendes bér fizetésére.

FISK CORD
PNEU. AUTOFELSZERELÉSEK
CITROËN-ÉS FORD-
ALKATREZSZEK

TELEFON: **NAGY JOZSEF**
T. 221-97, 285-63 VI. ANDRÁSSY-UT 51

Rákóczi-ut 15. sz., legjobb helyen, háziúrtól
két üzlethelyiség
február 1-ére kiadó

SAKORVOSI rendelés
vár. és nembejegyz. szaksz. EZSÚT SALVÁRAN ULTÁS
Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Kóccsal szemben

Várkonyi
magával hozta legújabb filmjét:
Gseréijünk asszonyt!
amelyben Vera Reynolds és Phyllis Haver vetekednek érte

Vigszínház-kávéház
GRILL ROOM
ESTÉNKÉNT
LEOPOLDI
HERMANN
KRAUSS ELKA
utólrheidefen
Januári új műsorokkal
a két zongoránál
Különbejárat a Berlini-tér 5. sz. kapu alatt

Zálogcédulákat kiváltak
és elkészrekes bárkinél drágábban veezek
Singer IV, Egyetem-utca 11. tér sarkán

Butorhitel
készpénzárban!
Évtizedek óta a közismert butorhitel-ostályunkban háló-
szobák, obédők, rizsokák nagy választékban, legked-
vezőbb ártésúttal föltelek mellett
kaphatók
„BOG - MIL”
Kereskedelmi Rt ezelött BALAZS ÉS TÁRSA
butorárúháza, Budapest, Vilmos császár-ut 43
Köznevelésügyi miniszter engedélyével

Alant felsorolt cikkek nemcsak a visszamaradt tavalyi áruk, hanem már a friss farsangi és tavaszi cikkek egy részét képezik.

Női szövetek

Kockás és esikos, női és gyermek ruhászövet	2.60
Gyapjukazán, minden színben	3.90
Kasha kelme, sima és kockás	5.20
Gyapju eolin, 130 cm széles, minden színben	8.80
Kabát kasha, minden szín, 140 cm széles	12.50

Férfi szövetek

140 cm. széles divatöltönykelme	7.50
140 cm széles tiszta gyapju, angol zsánerű	12.—

Selymek

Japán selyem (japónais), szenzációs rek-lámár, 95 cm széles	3.20
Mosó ruháselyem, egészen új minták	3.40
Crepe lamé, szenzációs ár	3.50
Fulard selyem, mintás új tavaszi minták	3.70
Crepe de chine, minden szín, jó minőség	6.75
Crepe de chine, gyönyörű minták	6.80
Francia georgette, minden színben	8.—

Flanelek

Velurflanel, kitünő minőség	—96
Doubleflanel, pazar kimintázásban	1.58

Bársonyok

Cordbársony, divatszinekből	2.95
Mintás cordbársony, gyönyörű mintákban	3.50

Takarók és átvetők

Flanel vadásztakaró	3.90
Flanel turistatakaró	6.50
Plüss sezlonátvető	48.—

Vászon

Siffon, jó minőség	—67
Zephir, szintartó	—95
Kelengyesiffon, Ia jöminőségű	1.40
Lepedévászon, 145 cm	2.40
Fróttírőrülkőz, 50/115 cm, Ia minőség	2.40
Damaszt kávékészlet, 6 szem., rojtos	4.90
Damaszt étkezés, 6 személyes	9.50

Keztyük

Keztyűink jó minőségűt szavatosságot vállalunk.

Női divatkezelős, svéd szövét	2.20
Férfi bőrtánczú svéd, minden szín	2.—
Női mosókezttyü, fehér és sárga	5.50
Női glaccékezttyü, minden szín	5.50
Női kutyabőrkezttyü (nappa)	5.50
Férfi kutyabőrkezttyü (nappa)	6.50
Férfi mosóbőrkezttyü, fehér és sárga	7.50
Férfi valódi szarvasbőr, sárga színben	9.90

Női fehérneműek

Műselyemtrikó-nadrág	1.85
„ combiné	2.75
Csikos selyemtrikó milánéz-nadrág	3.30
Női nadrág vagy ing, jó siffonból himezve	1.40
Nadrágkombiné, Ia siffonból, himezve	2.75
Színes női kombiné, batizst, himezve, minden színben	3.90
Hálóing, Ia makobafiztából, himezve	5.50
Ing- és nadrágkészlet francia nansoukból	7.—

Harisnyák és zoknik

Műselyem, hibátlan, jó mosó	1.58
Férfi-zokni, cérna, legujabb minták	1.75
Női selyemlőr-harisnya, minden színben	2.80
Mosóselyem-harisnya, Bemberg-selyem	3.90

Gyapju kötöttárak

Kötött-mellény, legujabb minták	6.80
Pullower, divatos új minták	7.80
Galléros kötött-kabát	9.80

Férfikalapok

Gyapjukalap, divatszinekből	5.90
Nyulszőr	16.—
Keménykalap	8.50

Uridivat

Bécsi gallér, minden divatfazon és szám	—56
Rövid alsónadrág, szintartó zephiből	1.85
Hosszu nadrág, gombos, Ia köpör, füzös	3.60 4.40
Hálóing, komplett hosszu	5.20
Siffon-ing, zephibermellü	3.60
Puplinmellü ing, 2 gallérral, színes és fehér	5.40
Ia zephir-ing, 2 gallérral	5.90
Frakk- és piké-ing	6.90
Selyemnyakkendő, szenzációs új minták	1.10
Zoknitartó gumiból	—55
Nadrágtartó	1.89

Ernyők

Női cloth	5.80
Férfi cloth	6.80
Női divat makogernyő, barna és fekete színben	13.20

Egyéb cikkek

Feslett crépe de Chine-sál, 50/150 cm.	5.50
Női himzett zsebkendő, aszúrszélü	—39

Postán mindent költségmentesen szállítunk. Meg nem felelő áruért a pénzt visszaadjuk

Kérjük ezen hirdetésünket figyelemmel átolvasni, mert célunk Önt rendkívül szolid és olcsó árainkról újból és újból meggyőződtetni. Nem szeretnénk, ha t. vevőközönségünk utólag jönne rá, miszerint máshol ugyanezen cikkeket drágábban vették meg. A mult évről fönmaradt maradékára és egyéb cikkeket csaknem féláron árúsítjuk, miért is kérjük, hogy áruházunkat személyesen vagy levél útján való rendeléssel fölkeresni sziveskedjék, nehogy ezen kedvező ajánlattól elessék. Ezen áraink csak január hó 15-től érvényesek — míg a készletek tartanak —, de legkésőbb február hó 1-ig. Jelen hirdetésünkben foglalt bármely árut, amennyiben a vásárolt áruk értékének 10%-ával leelőlegezi, hajlandók vagyunk azokat február hó 5-ig megőrizni és mint t. vevők tulajdonát kezelni.

MAGYAR DIVATCSARNOK

VII, Rákóczi-ut 74. szám (saját ház)

„Szükségem volt erre a felémáradó melegségre, mert már fáztam e rideg világban“

— mondotta Porzolt Kálmán vasárnapi jubileumán a Vigszínház virágos színpadán

(A Reggel tudósítójától.) Porzolt Kálmán ötvenéves írói jubileumát ünnepeleik vasárnap a Vigszínházban. Dél előtt 10 órakor a vasfüggöny mögött szűkebbkörű ünneppéssé kezdődött a jubilaris ünnepség: a küldöttek és a különböző egyesületek megbízottai üdvözölték Porzolt Kálmánt, aki virágok és babérok között hallgatta a szeretetnek legkülönbözőbb rétegeiből jövő megnyilvánulást. *Hovszky János* a főváros és a népszínházi bizotmány megbízásából, *Beöthy László* a színgazdátok nevében beszélt.

— Porzolt Kálmán lüktető és izgalmas iratny pályája — mondotta Beöthy — a gyorsan futásához hasonlít. A vonat egy-egy állomáson megáll, mert elfogyott a vize, a szene, az vasuti nyelven táplálkozó állomásnak nevezik. Ez a mai ünnep ilyen táplálkozó állomás Porzolt életpályáján.

A mi elismerésünk és szeretetünk adjon új energiát az ő vonatainak, amely egyik magyar szívtől a másikig halad.

Gál Gyula a Színészszövetség, *Kárpáti Aurél* az Újságíróegyesület, *Walikowszky Károly* a Hírlapírók Nyugdíjintézete, *Géczy István* a Színészegyesület, *Vágó Béla* a Magyar Színház üdvöletét tolmácsolta. *Szirmai Imre* a régi Népszínház és a Király-Színház nevében beszélt.

— A régi Népszínház férfitagjai közül — mondotta Szirmai — a mellette álló *Raskó Géza* és *Kenedics Kálmán* mutatva — „mi hármón jöttünk el, hogy melegséges szeretetünk volt igazgatóink iránt kifejezése juttassuk a nézőknek kült csak az egy *Gázi Marikát* látom itt, a többiek otthon maradtak, amin csak azért nem esodálkozom, mert mindig tudtam, hogy a nők hűtlenekek és hátatlanok.

A Nemzeti Színház nevében *Fáy Szeréna* üdvözölte Porzoltot, mint színpadi íróit és kritikust. A Színművészeti Akadémia *Sebestyén Károly*, a Petőfi-Társaság *Pekár Gyula*, a Testnevelési Tanácsok *Karaffa Jenő* képviselte néhány üdvözlő szót. *Hegedűs Lóránt* „a leghatározottabban magyar egyesület”: a Magyar Családok Egyesülete, *Hegedűs Sándor* az Otthon és Fodor Oszkár a Dunántúli Közművelődési Egyesület részéről üdvözölte a jubilánst, aki mindhárom egyesületnek megalapítója volt. A színpadok mögötti üdvözlés után kezdődött

a jubilaris diszeloadás,

amelyre az előkelő közönség zúfoltság meg-

töltötte a Vigszínház nézőterét. Amikor a függöny szétment, Porzolt Kálmán a színpad közepén ült egy karosszékben, kétoldalt *Varsányi Irén* és *Harsányi Zoltán* foglaltak helyet mellett. Percekig tartó taps után *Varsányi Irén* olvasta föl üdvözlőbeszédét. „Ez az ötven munkás év

a tehetség életnagyságában formálja ki előttünk Porzolt szobrát.”

Harsányi Zoltán mondott ezután innepi beszédet:

— Ami munkát tollal bano ember elvégezhet, azt mind elvégezte Porzolt Kálmán

ez alatt az ötven esztendő alatt és mind egész emberként végzte el. Ha röviden kellene meghatároznom az életét, ezt a pár szót mondanám csak: magyar volt és dolgozott. Dante ezt írta az avilág kapujára: Vess el minden reményt, aki itt belépsz. Porzolt Kálmán munkáiért ezt a jelmondatot írta föl Magyarország templomának bejárata: Szíts föl minden reményt, senmi sincs elvesze!

Porzolt meghatóan hangon válaszolt az ünneplésekre:

— Köszönöm a melegséget, amely a mai napon mindenünnen felémárad. Szükségem volt rá, mert már fáztam e rideg világban. En egy érzem, hogy még ma is tudok dolgozni két ember helyett, telkesedni három helyett és hinni mindenki helyett. A ha esztendő között az ünnepelt és tovább szolgolt. Az újságíró színe háttérre rakott eothárja, amely minden lehetetlent, a legerősebb legkisebb megmozdulást is föl fogja. Erős húrjai vannak az én szívemnek: ma is muzsikál még. Fogok én még regényt és fogok vig-játékot is írni — talán még aételné is. De fogadom, hogy továbbra is nem a magam érdeke lesz az első, hanem az, hogy használok másoknak. En a mai ünnepi napon új programot adok, két nagy tervem van meg: a családnevelés népszerűsítése és egy irodalom- és művészetpártoló egyesület megalakítása. Ezekhez kérem az énök támogatását. Valaha magyar óvodákat építettem a Maraközben és magyar könyvtárakat szerveztem Temesváron, Kassán. Ezeket most elpusztították az idegenek. A legszebb tervem, munkaprogramom és reményem, hogy

fogok én még a Muraközben, Temesváron és Kassán magyar óvodákat és magyar könyvtárakat szervezni.

Az ünneplések után a legkitünőbb előadók léptek a Vigszínház színpadára, akik főbbek között Porzolt egy egyfolyvamosat és „A színész” című háromfelvonásosának egy jelenetét játszották el.

Ebbe az árba belekalkulálják a születelt, hozzávalót és munkadíjat. Egy jóminőségű zefírre ára három pengő hatvan. Igen nagy népszerűségnek örvend, hogy

a dupla kemény gallér darabja most csak ötvenyolek fillérbe kerül.

Nevezetes elősősága még ennek az osztálynak, hogy igen jómárkájú férfikalapot árulnak itt tíz pengő negyven fillérért. Szinte ajándékszámba megy pedig az, hogy a valódi Gillette-jele úborváltóeszköztel drasztikát itt most nyolcvanöt fillérért.

A közönség, ahogy így végigáramlik, tolong, ácsorog, próbál, gusztlát és vásárol a különböző osztályokon, szinte kénytelen, hogy percek alatt szemlélje marát az elje táruló képet, azt az igazán nem mindennapi látványosságát, amelyet a Corvin-áruház interőrje mutat. Rengeteg nő, férfi: bundás hölgy, egyszerű asszonyok, zúfoló gavalér, bekeses vidéki urtember uszfolódik a tágas és sok kljárta folyosóra. Dekoráció mindenütt van, sehol sem túlzott és biztos méretekben mindenütt művészképe vall. Amilyen művészek általában mindig a Corvin-áruház kirakatai, olyan artizsitikus most a belső elrendezés is. *Pólya Tibor* festett és faragott figurái szinte ellenállhatatlan jövedelven rohamozzák meg vitrinek teteféről és erkélyek szőléről az áruházat. Ennek a dekorációnak külön sikere van.

Mint egy színházi direktort az izgalmas premiéren, úgy pillantunk meg egy őszhajú urat, kalap nélkül, tehát otthonában, mindenütt, ahol sürgölődés van. Ez az őszhajú urtember *Max Lewin*, a Corvin-áruház vezetője. Megkérdezzük tőle, miképpen lehetséges, hogy az áruház ily példátlan olcsó árakat tudott szabni.

— Nem hoszorkányság — mondja mosolygva — tisztára számvetés. Az új szezon előtt szükségünk van a helyre. A lehelő legolcsóbb árat kalkuláljuk és melegezzünk a legesekélyebb használlal, csakhogy egyetlen féléves eikkünk se maradjon tovább raktáron. Amit adunk leszállított ár mellett, az elsőrendű ár s a mai divatnak tökéletesen megfelel, tehát semmikép sem úgynevezett meg-mustrált portéka. Nekünk nem az a célunk, hogy valaki csak egyszer vásároljon nálunk. Mi törzsközönséget akarunk, állandó vevőket. S az eredmények, nagy öröimünkre, azt mutatják, hogy ez nekünk máris sikerült.

Valóban, az a példátlan sürgés, amely e rövid interjú közben körülöttünk zajlik, az a rohamos sícség, amelyel a közönség szombaton betöltötte a Corvin múltjai felé: mindennél nyomtatékosabban igazolják a direktor szavait. A budapesti közönség eredetileg nem kedvelte az árúházi vásárlást. Idegenkedett az ilyen nagyméretű, nagyforgalmú üzlettől, amelyhez pedig külföldön évtizedek óta mindenki hozzászokott. A Corvin-áruhaznak sikerült megtörnie a jeget. A hívós fogadtatásnak régóta vége. Ez a tizenegy napos olcsó Corvin-vasár pedig bizonyára meggyőzi még azokat is, akik eddig tartózkodók maradtak és nem óhajtották e tekintetben Amerika, London, Berlin és Páris praktikus példáját követni. A „Soha még ily olcsón!” jelszó Budapestben, tizenegy napon keresztül, elkerülhetetlenül megteszi a maga ellenállhatatlan hatását.

Harold Lloyd és Milton Sills

egy műsoron... A pápaszemes, kedélyes Harold, aki less ju a leggroteszkebb helyzetben is — és Milton Sills, a jöképü bonviván, akiknek slógere a becsületessé. Egy műsoron, de nem egy képen. Az új Harold Lloyd-vig-játék magyar címe: „Gyere, te bünös!” Angol címe pedig „For Heaven's sake” s ez a cím körülbelül azt fejezi ki: „A mennyből üdvösség kedvéért.” Harold Lloyd és — mennyből üdvösségért? Inon. Tudnillik az amerikai üdvhadserggel van dolga s ő, aki szerepe szerint Newyork egyik leggazdagabb gavalérja, félóra alatt a „hadserg” legbuzgóbb tizede lesz, mert beleszeretett egy anyagi léányba. (A templon gerébe, ahogy a fölirat mondja...) Negyvenperces tréfa, amerikai tulzások és ércsünetlenség nélkül. Harold Lloyd száraz humorra és egyéni bája kitünően érevesnyel a külvárosi jassz miljöben. Milton Sillsel viszont szerelmi regény bonvadalmában látjuk. „Az orkán fa”: halálszövegny a Kanári-szigetektől egyik mesztie falvában. A nagydarab ember szerelmes az ötemetűt Mary Astorba (aki a „Don Juan”-filmen még Barrymoret is jótra lértette). A bonvadalmat a halász öceje okozza, aki szívesen elszeregette bátyja hódításait, de Mary nem sikerül befomnia és Sills-szel együtt a becsületesség győz az egész vonalon. A kitünő műsört: a Harold Lloyd- s a Milton Sills-filmel esütörtöktől mutatják az Ufa és a Fórum.

Egy fényűző dáma toiletteje tetőtől talpig hatvanöt pengő

Szákét pengős prima férfitöltöny, harminckilenc pengős női divatköpeny, nyolcvanöt fillér egy Gillette készülék. — A Corvin olcsó téli vásárának első napján a közönség úgy megrohanta az áruház kapuit, hogy a rácsos vasajtón keresztül csak turnusokban bocsáthatták be

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton reggel nyiták meg a Corvin-áruház kapui a tizenegy napos olcsó téli vásárra s már a délelőtti óráktól kezdve oly tömegesen igyekezett a publikum az áruházba, hogy

a közönséget késő estig csak a főkapu rácsos vasajtóján keresztül turnusokban bocsáthatták be.

Kiderült ezáltal, amit eddig jóformán csak elvben tudott az ember, hogy

Budapestben igen van pénz vásárlásra, ha a közönség olcsón, jutányosan jut minden tekintetben kifogástalan áruhoz.

A női ruhaosztályon például nem győzi a közönség megbámulni és menten — esomagoltatni a tizenegy pengő ötven filleres izléses, divatos gyapjúruhát. Egy másik csoportosulás pedig valóságos közevetre a huszonkilenc pengő ötven filleres crépe-de-Chine divatruhák sorozatát. Látunk itt továbbá harminckilenc pengőért kitünő szabású és szövött női köpenyt és dusan szóróművet, fényűző esti belépt, Szinte leírhatatlan azonban a vásárló hölgyek esodálkozása, amikor itt, a ruhaosztályon, végigsétál az egyik karcu mannequin: elegáns crépe-de-Chine ruhában, áttetsző selyemharisnyában, fején — divat szerint — fátalos kis kalap, lábán kitünő szürke cipő. Erről a hódító eszállításról pedig kiderül, hogy

az egész toilette hatvanöt pengő, minden- nel együtt, ami a próbakísaszonnyon rajta van.

Divatdémónak ritkán van oly sikere, mint ennek a mannequin-kísaszonnyak! Riválisa

azonban ezen az osztályon mégis akad, ugyanis a rákövetkező próbakísaszonny, aki selyemruha helyett finom gyapjúruhát visel, egyébként az egész eszállítás marad és ennek a kombinációnak már nem hatvanöt pengő az ára, hanem csak negyvenkilenc pengő ötven fillérbe kerül.

— Igazán érthetetlen! — mondják körülöttem a pesti vevőhölgyek, pedig ok ugyanesak értenek a dolgoz.

A női cipőosztálynak is megvan a szenzációja:

a tizenöt pengős női lakkeipő.

Finom és grációz ez a kis lakkeipő, sikkos kiegészítője a formás pesti lábának.

De egy pillanatra sem szabad azt gondolnunk, hogy a Corvin-áruház erre az olcsó vásárra divatjammal, ósdi árucikket dobott. Minden, ami itt eladásra kerül, akár a párisi Lafayette vagy a Printemps januári pultjaira való... De a férfidivat osztályának is megvan a maga szenzációja. A Corvin-áruház

az ott kiválasztott szövetből elsőrendű és divatos férfiföltényt készít, izlés szerint, szákét pengőért.

Belvárosi Színház

Nászéjszaka

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt Mondja, kedves Intim Pista,

kábélezt-e Molnár Ferencnek, a „Majestic“-re, amely e pillanatban az északi szélesség 36° 45' 39" s a nyugati hosszúság 69° 18' és 20"-e alatt szeli az Atlanti-Oceán habjait...

— Nem érlek rá gratulálni neki, ha hazaér?
— Dehogy is nem. De Pesten a Molnár new-yorki ünnepeztetése kapcsán valóságos kábélezési láz volt erőt. Soha még az International Cabel Company olyan üzleteket Pesten nem csinált, mint december havában, nyugodtan ízethetne Molnárnak egy kis tantáncot, ha ugyan elfogadná nagy meghatoltságában...

— Amennyiben?
— Néze, ne legyen már olyan cinikus. Minden ellenkező véleménygel szemben: igazán nagy dolog, ami vele odakünt történt. Feri soha életében nem szerette az ilyen zajos kullóriumokat, bankettekelt, ünnepi toasztokat, ő az Erdélyi Borozóban szeretett csöndesen vacsorázni, utána egy kieselt alszani. Kirschvassert szopogatni a Fészekben, hogy azután hajnal felé konfison hazabaktasson, egy leggyorsabb kis faszalton nekiüljön rónti tiszta, gömbölyű betűit a hófehér műnyszerpapírosra, a késő délutánig. Akárki akármint beszél (a bárgyu és záptojásszagú ivógyűggy az egyik oldalán, a túlzó és tántorgó lelkendezés a másikon, még soha így nem böközött magyar stiker körül), Feri mindig szerény volt, fészelt az ilyesmítől, ha tette, elszökött előle. Örülünk helyette, hogy most végre nyakonesip-ték, ha nem Pesten, hát Amerikában. S most jön haza, hogy az új darabját előkészítse...

— Igaz is. Hát most már igazán halljunk róla valamit.
— Címe még ideiglenes sínes a darabnak. Amint tudja — Molnár és a Vigszínház között levő engesztelhetetlen antagonizmus folytatán a Magyarban kerül színe, Gombaszögi Fridával, Kiss Ferencel és Góthékkal, sőt Hegedűs Gyulával is a fontos szerepekben. Amennyit az időmosság határain belül ma még a darabról el lehet mondani, ám hallgassa: egy Grác melletti kis ostromlók fűrdőhelyen játszik régi k. u. k. de legelőkelőbb katonatiszti milióban. A főherceggasszony, elvált főhercegnő laknyával a fűrdőhelyen tartózkodik, ahol megismerkednek egy magyar huszárkapitánnyal, Istennem, nem herceg vagy gróf, horribile dictu, még csak egyszerű „von“ sem, csak egyszerűen Kovács Pista huszárkapitány, de hát tiszt és udvarfőképes, tehát igazán mi lenne benne, ha a fiatal fenséget (Gombaszögi) lovagolási tanítja. Tanítja is a legforróbb vehemenciával, de a lovaglóson kívül, minden más téren eredménytelenül. Ő pedig, a jebuzusát, ha már egyszer tanítja, hát valami gáláns huszár is szeretné látni... Elég a beléje: minden hiába. Erre a kapitány a következő esethez folyamodik: elhíreszteli magáról — ő maga telefonálja meg a főhercegi családnak az egyik kávéházából saját magáról —, hogy ő közönséges szélhámós, sohasem volt huszártiszt ésőtöbbit. Na, persze: óriási konsternáció, mitérők legyenek, egy szélhámós befurakodott az ő körükbe, stb. Megegyeznek, hogy mindazon el kell távolítani, nehogy a botrány kipattanjon. Pöhlkai-válásnak, megkérdeik, hogy mi az ára a kamforróvadásznak. „Eltűnök — mondja Kis Feri —, de annak ára van: a hercegnő velem tölt egy szerelmes éjszakát“... És vele is tölti: mert nincs más kiút. (S elvégre elvált asszony, nagyob-

baj igazán nem történelmi vele, pláne tetszik is neki a film.) Reggel aztán megérkezik a papa, aki Bécsben főudvarmester s régi ismerősként üdvözli a fiút, aki természetesen család kapitány s dehoggy is szélhámós. Ez pedig összeült a bokáján s azt mondja: Megyek haza a 800 holdmára gazdálkodni: hazudtam, ő felsége portepóját tovább nem viselhetem... Mindez persze a legkellemesebb-szellemesebb s legvidámabb földolgozásban...

— Mégis csak kábélezni kellett volna neki...
— Megmondtam. Na de azért kétsége nem eszen, mert ő egy jódarabig idehaza marad, beszélhet vele személyesen éppen elég.

— Színe mikor kerül?
— Hát várjon csak! A „Trojka“ bemutatása 28-án. Feri próbál három hétig, — körülbelül február 21-e táján tehát.

— Apropos: a „Trixi“-ről nem is beszélünk!
— No nézd csak! Elemem lévén az ellentmondás, a nagy kezdő körüba olyan teli tudóval igazán nem tudok beélni. (Apropos: a kritika bátorsága és igazmondása városunkban főleg olyan szerzőkén és személyiségéken éli ki magát, akik a tengeren túl tartózkodnak.) A „Trixi“ — kissé lagymagat atrakció Budapestnek, ennyi bizonyos. Itt, barátokéim, az emberek komoly menit kívánnak a guruló, fényes pengékéikért. Aromás husleveset, fehér sertéskaraj, utána kóposztás kuckát vagy Bnei szeletet: egyszerűen jól akarnak lakni! A „Trixi“ ehhez bizony verszegen, — színpadilag „unterdührt“, ahogy némelint mondanám s a vidámsága citól a vöröstől merőben idegen. Vadidegen. Egyetlen ötlet az egész, e körül esomózódik, bogozódik, sőt bonyolódik a darab, helyenként szerencsésen, de főbbnyire hosszadalmasan: istenem, az egész első félóránál régieg exponálás marad. No, de a célnak. — eltűnnei valahogy a következő komolyabb premierig két rövid hetet, majd csak megfelel valahogy, annyival is inkább, mert az előadás — Vágó Béla rendezése — színes és könnyű, mint az omelette confiture. Titkos gráciája, nyugtalanító szépsége vezeti a milliárdosok kisd csapatát, aki Mr. Hamilton jóvótából a Magyar Színház színpadán esténként megjelennek, hogy Budapest publikumát elszórakoztassák. Titkos legfőbb érdeme ezáltal, hogy új tudott lenni és ez új figurájának érdekességéből még ott sem vesztett, ahol a szöveg ismétlődése folytán szűzi riadságában néhány pillanatra önkéntelenül is egyhangúvá vált. (Lenzi babának öt-tízöt hádóingjelenetében ennyival volt.) A nőbeli tarsaság többi tagjai között főleg Törzs imponáló erélye tetszett (a harmadikban már clikkeltak a figuránknak ez a vonása s Törzsnek gondolkára hangszerelt baritonista (majdnem bajszos) Honorie nénije. Zátany embertelen volt: mely rendezés diktálta gépszerű mozdulatát? Z. Molnár? Fifty-Fifty. Sem nem gún, sem nem vermouth. De minthogy egy idő óta (igaz: nem régen!) folyton ezt a cocktail itatja velünk, — beválthatom, kissé unalmas. Bárhogy Giza kellett teljes illuzió. E szép és tetszéses színésznőt játszani kell! Köröndy és főleg Hahnel Aranka két epizód-szerében jól megálltak a helyükben. A diszettek, különösen a második félórán: kanári kalitka. S ha még valamit óhajtanak tudni...

— Ő, dehoggyis. Meg ne vádálthasson telhetetlenséggel. S a Fővárosi?

— Az „On route pas Antoinette“ premierje aznap volt Párisban, amikor néhány héttel ezelőtt elhagytam a ville lumière-t, ill. „Nem hagyom magam“ címet kapott. Ezáltal tehát a legfrissebb párisi újdonság került Faludi S. asztalára s nem husz- és harmincéves, tehát elavult Flers- vagy Coillvet-reminiszcencia. A színházról a szezon folyamán meggyőződés nélkül annyit jót írni-k az urak, hogy most, amikor valóban és majdnem száz procentig jól kéne írniok, — elfogyott a municiójuk, tehát Rückwärtskonzentrierungot csinálnak. Nos, tisztelt közönség, amely e sorok véleményére hallgatni szokott: az „On ne route pas Antoinette“-et nyugodtan megnézheli. A leu-kémiasgonyus francia vígjátéknak kitűnő produktuma a „Nem hagyom magam“, vacsoraidáni szórakozásnak tehát ideális. (Bár intru parantchim megvalthatom, hogy ezeknek az agyonszell, össze-tisszakalmazott, jobbra-csavarit, butacsavart szituációkból álló daraloknak nem egnok barátja, de itt és ezáltal kivételül tessék...) Kabos, Fejes Teri, Hegedűs, Sarkadi és az új szerepkörében (fehérhajú öreg dáma) annyira bájos Haraszti Mici játszóak a darab főszerepét, amelyet Bérczy Ernő rendezett elismerésméltóan.

— Premier volt a héten Rottéknál is, nemde-lár...
— De meangire. Az új műsornak, amelyből Lőrincz Miklós tréfája és Bus-Fekete (!) fő-cényezéki jelentés emlékedik ki — az utóbbiban a görösparókás Rott feljethetetlenül kedves és groteszk — föatkrációja maradt Türk Berta „Deutschmeister“-száma. A műsor zenei része az értékesebb: az utabban oly kellemesen fölült Abrahám Pál figyelemreméltó tehetségét már a közsínházak is észrevették.

— S a jövő?
— Saron közelethez újdonságok: a Vigben a Deval-darab, utána Móricz Zsig, Simonyi Mária a közelethezét mondja a darabról:

— Igazán nem azért, mert a Zsiga írta, de a darab nagyon tetszik nekem s tetszene ugyanígy akkor is, ha akármelyik más magyar írta volna. Hogy mégis milyen? Vidám, rófas, komoly, jaj: valami nagyon bájos. En egy nagyon finom darsenbiasszonit játszott benne, — holnap elutazom a Tátrába egy kiesel s 28-ára tessék csak ittönn, akkor kezdődnek a próbák. Nagyon büszke vagyok rá s nagyon bírom benne, annyit megfektök...

— Rómók. A többiek?
— Király-Színház: „Eva grófnő“, Belvárosi: egy háromfélórásos Török-darab, Városi: operettreprez Fedákkal, Magyar: „Trojka“, azután Molnár, Fővárosi: „Mirande és Quinson“ Párisban most bemutatott új darabja (közben 10 napig vendég szerepelt Paláshy Irén és társulata a „No-no, Nancette“-cl.) Végül: a Királyban ma este van a „Mersz-e, Mary?“ 75-ik előadása, amelyre a kosztümöket, sőt a hölgyeket is felfrissítették s a táncok egy részét is kicserélték.

— A, brávó. S hogy működik a mondain hírszolgálatok?
— Köszönöm, kitünően. A Fléta-esttel kezdődtem, miután ez volt a hét par excellence mondain eseménye. Mintha kiesiben a párisi Place de l'Opera főudóló forgalaga csöppent volna a Városi Színház környékére: négyes sorokban csomultak föl Pest legelőkénsabb autói a város minden részéből, kivilágított kupékban a hát eréme-mel, amely meg akarta hallgatni világhírű fölledezettjét. A színházgatók tanultak: ebből a gyönyörű fölconalásból: nem igaz, hogy itt nem lehet színházat csinálni! Előző nap, ugyanez a publikum Kiemprát hallgatta meg az Operaházban — két „Tosca“-előadás egymásután! —, hogy összehasonlítsa őket, a Magyar Színház premierje is szüfölc volt: ez a publikum imádja a színházat, csak jó színházat adjanak neki!

— A bécsi operából?
— Remekül sikerült, ideje volna nábnk is meghonosítani a „Bal des petit lits blanc“ mintájára. Az oly megcseszeltelen előkelő Lábass Jucika startolt föl egy elegáns gesztussal a bécsi operabálba, magával rivén édes mamáját is, hogy legyen, aki becézze, kényeztesse a békít odafönt. Van azután egy történetem az Andrássy-uti új arisztokraták negyedének egyik ifju sarjáról, aki arról nevezetes, hogy megréti a népszerűséget, valóságos sportot csinál abból, hogy unszimpatikus íe-

Jobb, mint az amerikai film
az amerikai vígjáték:

TRIXI

MAGYAR SZÍNHÁZ

„Majd a jegyenye!“ a Teréz körúti Színpadon

Kezdetre fél 9 órakor

Telefon: 265-54

gyen. Többek között azzal az arisztokratikus sporttal is foglalkozik, hogy a társasági őr- asszonyok és lányok neveit egy kis noteszbe jegyzi föl s a noteszt — amely körül bizonyos megjegyzések kaptak egy kis legendát terem- tett — a társaságban véletlenül elcsejt. A báró híres fogadó: különösen hölgyekkel kapcsolat- ban tart fogadásokat, olyanokkal, akiket nem is ismer talán. Nos, ezt a lehetetlen ifjoncot a híres fejdísz-estére semmiképpen sem akar- ták meghívni. Minthogy azonban a meghívás elmaradása súlyos deplassziorással lett volna egyértelmű, emélfogva a „gavallér” meghivat- lása érdekében a legkülönbözőbb protekciók érvényesültek. „Jól van, meghívom”, felelte a szép és böles háziasszony. „Egy föltétellel: ha a bálon nem üdvözöl s lehetőleg azontul és azután sem köszön...”

— Hogy hívják a szietolvajt, ördögadta?

— Ujjában mokány kis bajuszkája van: sa- pientit sat! Pletyka pedig...

— Igen, igen!

— Nos, a román senateur, aki egyik városi színházunk primadonnabillőzője előtt csúpa hónapokig nagyban a szelet, a napok óta fú- dogató délkeleti meleg paszázselek szárnyán nyomtalanul elünt Budapestről (csinos kis odósságak hátrahagyásával). Végül a legszó- kébb és mindig oly meglepő operettkirálynőről volna egy külön meglepetésem; de még várok vele egy kicsit. Mert, őszintén szólva, magam sem hiszem...

— És mondja: Solti Hermin mit keres a svábhegyi szanatóriumban?

— No, dehogyan is... hát egyszerűen üdül a súlyos operáció után, máris kipirult, kivirult, mint az őszibarack a napfényben, rá sem is- mernek majd elcséjén az Orfeumban...

Kalandok és kalandorok

A külföldi és magyar könyvkereskedők sta- tistikai megállapításai szerint a legutóbbi években a közönséget a romantikus, szenti- mentális és társadalmi regények helyett sok- kal inkább érdekelték a kalandok és kalando- rók körül fölépített regények. Pierre Benoit, Maurice Dekobra, Frank Heller és más kül- földi írók népszerűségüket azzal szerezték meg, hogy regényeikben kalandorok, vakmerő, merész emberek és asszonyok játszottak a fősze- repeket. Az irodalmi nivón álló, művészlleg földolgozott kalandortörténetek népszerűségét természetesen átvette a mozi is.

A régi időkben kalandortörténetek alatt azokat a filmeket értették, amelyekben sazezernyi revolverlő, tömerek gyilkosság, rablás és minden egyéb bűncselekmény hal- mozódték össze. Ezen az irányon valóban túl van a kö- zönség. De

a XX. század kalandorai nem is késsel és gyilkolka- dolgoznak, hanem trakkal és eleganciával és ezek a trakkos urak bizony mindenkit érdekelnek.

Luciano Albertini, akinek testi ügyessége, férfias el- gáncsát már régóta népszerű a közönség előtt, most meg- esmálta legutóbbi filmjét „A XX. század legnagyobb szel- hámosa” címmel és ebben elinderte, elegáns ur, aki sze- retetreméltó személynéggel viszi véghez legvakmerőbb kalandorvágásait. A Kamara mozgószínház esztétikáján kalandorvágásait, amely izgalomban, főlé- nyes humorban, szatírában és vakmerő trükkökben egy- aránt méltó a XX. század szenális kalandoraihoz, külö- nösen a nagyszerű Luciano Albertinéhoz.

Az igazán, a földön és a humor mellett a Kamara gon- dosodik arról is, akik szeretnek néha egy-egy könnyű szórakozni a színházban. A műsor másik filmje „A ka- dett büne” című dráma, amely az elmúlt évek egyik leg- nagyobb sikerére. A Páris szerelemre és a végzetlen orosz. A film a legújabb fordulatot és bejövölt voltával, mint egész fölépítéssel és hangulattal.

Könny és mosoly, ezek határozzák meg az ember életét és ezek változnak a Kamara nagyszírienen összeállított leg- közelebbi műsorán.

Conrad Veidt az orosz filmgyártásról

Conrad Veidt, a kiváló német színész, aki legutóbb két amerikai filmen öregbítette bir- nemét, nemrég tért vissza Németországba, ahol az amerikai Universal-gyár európai filmjé- nek dolgozik. A német újságírók Conrad Veidtet visszatérése alkalmával meginterjúválták ame- rikai tapasztalatairól és a nagy művész a kö- vetkező érdekes nyilatkozatot tett:

— Amikor kimentem Amerikába, nemcsak az a cél va- zelt, hogy egy vagy két amerikai film főszerepét eljátszam, mert ez mégsem vezet, hanem azt reméltém, hogy új mű- vészeti irányt, művészeti elveket és szempontokat fogok látni és megismerhetem. Ebben azonban meglehetősen tévedtem. Az amerikai filmgyártás szervezete, irányja és elvei ugyan- azok, amelyekkel itt, Németországban, meghonosítot- tunk, legfőképpen technikailag gazdagabbnak sorszámoskötök- és valószínűleg precízebb, a művészi szervező.

Régezté látom és amerikai teretűn odáson is bizonyítot- totta, hogy a kinematográfia új irányát Oroszország fogja meghatározni. Sohasem politizáltam és ebben a megállapí- tásomban sincs politikai. Amint az irodalomban, táncban, színpadművészetben. Ebben azonban meglehetősen tévedtem. Azt mondta, hogy a filmen is többet várok újat. Legutóbb láttam egy filmet, amelynek címe „A bokharai három” és amelynek

izgalmas meseje, érdekes fölépítése, különösen realis- tikus beállítása, eredeti és érdekes típusai, rendkívül szép asszonyai, az új filmművészet győzelmeit jelentik.

Az orosz filmművészet valószínűleg jellemeit ebben a film- ben, amelynek szízszejében és minden jelenetében újat ad. A filmrendezőnek, színészeknek, de a közönségnek is ta- nulnia kell ebből a filmből, tanulnia kell azt, hogy mi lesz az új filmművészet.

A „Hotel Imperial” szobaleánya Ismét megmet egy katonát

Pola Negri neve és művészete — legalább Ma- gyarországon — mindenki számára emlékezetes és szeretet- hangzatosabb név, amióta a „Hotel Impe- rial” a magyar mozik vészánán megjelent. Pola Negri, mint a „Hotel Imperial” szobaleánya, meg- menti a magyar húst, aki az orosz labor közé- pen marad és ezzel Pola Negri a háborús esztendő- k legedáltsabb asszonyának háts szerepében veste be emléket mindnyajunk szívébe.

Az elmúlt esztendőben a Décsi-mozi, az Uránia és a Corso ismét Pola Negri-filmet mutatott be „A gyű- lölt földet” címmel és ebben Pola Negri más for- mában, más ruhában ismét a „Hotel Imperial” szob- aleánya. Egy német hadifogoly őrmester kerül egy kis francia faluba. Ninon és az őrmester megszer- zetik egymást és a francia leány az őrmestert egy ha- mis váddal szemben megmentve a hadifogóság elől, sorsát odaküti a hadifogoly életéhez. A háború vad szele süvit ebből a filmből, de Pola Negri, a szen- vedélyes, szerelmért mindent és szerelmét semmiért föl nem adozó asszony, ismét a béke napján nyeri el szép, igazi jutalmát, a férfi oldalán való megbé- kélt. A háború a háttérbe ennek a regényes, romanti- kus szerelemnek és a háború szenvedéseiből kel föl a lelkek békéjének napja. De téma, esodlatos rendezés, tökéletes technikai kiállítás, Clive Brooknak a hadifogoly őrmester szerepében adott fértas, diss- krét alakítása, mind-mind mellékes Pola Negri esod- latos művészete mellett. Szinte a warab első jete- netétől az utolsóig színen van ez a esodlatos mű- vészeti, akinek mély tekintete mozdulatlanul is faj- dalmas vagy örömet kifejező arca, maga az elő- és vele együtt a művészet. Síri, örülni, nevetni, bán- kodni, gyűlölni és szeretni aligha túl valaki jobban emel az asszonynál, akinek filmjeinél valóban nem tudjuk, mi benne a több: a művészet vagy az asszo- nyúság. A három esodletes mozi napról-napra zsufó- lóság megletik a közönséggel, amely lelkes tapssal kíséri Pola Negri minden nagy jelenetét. (—)

MOZI

Conan Doyle — Gloria Swansonról

Akik mechanikusan, a gazdasági viszonyok szomorú nyomása alatt, semmivel sem törődve éltek le az életüket, nem is vesztik észre, hogy az egész világban milyen hal- talanul tart hódít napról-napra a misztikus túsmenészet- ben és az okkult tudományokban való hit. A világ leg- ismeretlebb és legolvasottabb íróinak egyike, Conan Doyle, a világhírű Sherlock Holmes-regények szerzője, valóság- osapája lett a spirítizmusnak és az okkult tudomá- nyoknak, a külföldi variációkban és orfeonokban pedig még akad program, ahol valamilyen hindu bűvészt vagy indiai fakir ne szerepelne és az emberek mindjártban hisz- nek ezekben a különleges esodlakban.

Most a mozi is szolgálatába állott a maga nagyszerű technikai eszközeivel ennek az általános hitnek. London- ban az elmúlt napokban mutatják be Gloria Swanson legújabb szerepét, az United Artists nagyszerű filmjét „Szonia szerelem” címmel. Conan Doyle erről a filmről egy londoni lap fülkéjére a következőket mondotta:

— Ritkán járok moziba, de Gloria Swanson új filmjét megnéztem, mert a jövőbelátásnak, a telepátikus érzékenységnek nagyszerű techni- kai megoldása. A jóslatokban, a jóslás le- hetőségében nem hiszek, de abban igen, hogy egyeseknek vannak finomabb idegeik és érze- keik, amelyekkel elkövetkezendő eseményeket megéreznek. Szonia, a film főszereplője, amikor

lelki válságban van, hogy életét három esabi- tónak látszó új közül merre vezesse, hitem szerint valóban elgondolhatja, megérezheti, hogy melyik út merre vezet. Az indiai fakir egy kristálygolyóban mutatja meg a jövő éle- tét és ez a kristálygolyó a magunk lelke. A film alapötlete tehát számomra kedves és én a mesét csodázzal néztem végig. De külön ki kell emelnem azt, hogy

Gloria Swanson tulajdonképpen három asz- szonyt játszik ebben a filmben, a három élet különböző lelkiéletű asszonyait

és ha a téma maga is érdekelt, még jobban ér- dekeltek és leköltött az a művészeti produkció, amellyel ez a nagyszerű színésznő a három különböző jellemű, sorsú és gondolkodású asszonyt élénk varázsolja. A varázslat a film- ben nem az indiai fakir mutatója, hanem Gloria Swanson szépsége és játéka.

Az érdekes film — amint halljuk — legközelebb Buda- pesten is bemutatásra kerül.

Janet Gaynor — a „Három a kislány” főszerepében

Az amerikai száguldó filmkarrieréket között is meglepetés az a hirtelen népszerűség és vilá- gághírűvé, amit Janet Gaynor, a 18 éves mozi- szertett. Most egymásután kapja Janet Gaynor az új és nagyszerű szerepajánlatokat. A Fox-filmgyár, amint Newyorkból jelentik, most megvásárolta a „Három a kislány” című világsikeri aratott operettet és főszerepét Janet Gaynor és Georg O'Brien, a „Virtudat” főszereplői fogják játszani.

Mert Janet Gaynor karrieréje a „Virtudat” kezdődött.

Meg. A Fox-filmnek ez a világszenzációja, Murnau esod- latos alkotása, amelyet a Palace, Radius és Omnia most mutatnak be Budapest közönségének, esodlatos rendezés- zében, mesteri fölépítésben, művészeti elgondolásban tal Janet Gaynor valóságos fölfejtése a publikum előtt.

A nagyszerű filmet

a három színház már csak három napig látszhatja, mert azok a kisebb színházak, amelyek Budapesten és a vidéken hirtelenszerűen a játszás jogát, tovább már nem hadlandók varni a filmre és semmiféle prolongálásba nem egyeztek bele.

A Radius, Palace és Omnia közönségének három nap múlva bemutatja kell Janet Gaynortól és várni, míg új szerepét, az új dandéval tér vissza.

Kétségtelen, hogy a szezon legmulatságosabb bohózáta

NEM HAGYOM MAGAM

Fővárosi Operettszínház Legdrágább hely 6.— P Minden este 9 órakor

VIGSZINHÁZ

Hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap

Kedden és pénteken

Póstaskisasszony A templom egere

Miért a legnagyobb színházi szórakozás a

Cigánykirály?

- Cigánykirály — Tökéletes előadás
- Cigánykirály — Revüszzerűen látványos
- Cigánykirály — Káprázatos ruhák
- Cigánykirály — Balettek és tánck attrakciók
- Cigánykirály — Szívhezszózó muzsika
- Cigánykirály — Esterházy-huszárok és huszár-görülök fölvonulása
- Cigánykirály — Félnyolctól féltizenegyre kacagás

Cigánykirály színe kerül: ma hétfőn este és e héten — az operaelőadá- sok kivételével — minden este. Legdrágább hely 6 pengő. Városi Színház

Leendő anyák, vigyázzát! Gyermekekocsi gyártás. BRUCK VI, Andrássy-ut 88. sz. Képes árjegyzék 50 fillér helyeg ellenében

KÖZGAZDASÁG

Kik rendezték? Honnan tudták? Miért késik a vizsgálat?

(A Reggel tudósítójától.) Ha nyom nélkül elűnne minden okirati emléke annak a pénzügyi politikának, amelynek ez az ország 1919 óta óta a színhelye volt s nem maradna meg egyéb, mint a hosszú vitának, amely a hadikölcsönök valorizációja teljes anyaga körül immár övek óta folyik, a megfelelő tőzsdei árfolyamokkal és vásárcikkkel együtt, abból az anyagból meg lehetne konstruálni ennek a pénzügyi veszímenek pontos képét. Késő századok gyermekei megilletődéssel olvashatnák, milyen megható szeretettel viselte a szívén az ország polgárainak vagyoni érdekeit ennek a kornak pénzügyi kormányzata, milyen méltányossággal igyekezett az állam hitelének jó nevét fontartani, milyen rendíthetetlen tisztességgel tartotta magát távol mindenki, akinek hivatalos állásánál és összeköttetésénél fogva módja volt előre meg tudnia a kormányt bekövetkező nyilatkozatainak és rendelkezéseinek tartalmát, mindenféle tőzsdei spekulációtól. Igen bizony! Ez így van!

Aki nem hiszi, annak nem kell egyebet tennie, mint egy pillantást vetnie a tőzsdei árfolyamokra.

Vegyük például a 6 százalékos hadikölcsönnek I-V típusú s a tőzsdei árfolyamlapon első helyen jegyzett árfolyamát, amint ez az árfolyam ez év első hónapjában hullámzott. Január 2-án ennek a kölcsönnek 16-17 volt a kurzus. A piacon teljes csúsz. A parlament még nem nyílt meg. Az újságokban hadikölcsönről, valorizációról még szó sem esik.

Csofátosképen nyomban a karácsonyi ünnepek után, óvatosan, ravaszul érdeklődni kezdenek emberek nagy bankokban, vezető magánbankároknál a hadikölcsönök iránt.

Mi van? — kérdezik ilyenkor a tőzsdén. A válasz kiérett, semmitmondó. De valami már kezdődik. Egy-két fillérrel a hadikölcsön megdrágul. Harmadikán már 18-22, hetedikén már 20-26 a jegyzés. De akkor már erősebb és nyílabb az érdeklődés. Meg-megjelenik a hadikölcsönök piacán egy-egy ismert ügynök s minden főlkémés nélkül megveszi, amit a piacodon tartott árfolyamon megkap. De a nagy vásárlások nem a tőzsdén, hanem

tőzsdén kívül

történnek. Kilencedikén már 29-re ugrik föl a kurzus, mert

ekkor már álarc nélkül, nyílt sakkal jelennek meg a nagy kezek: a nagy bankár, a nagy spekuláns s a nagy ügynök a piacon.

S vesznek, vesznek, fölcseznek minden darabot. Csofátos, de ez a nagy vételi kedv időben pontosan összeszik a parlament megnyitására, a valorizációs vita újrafelvételével s ugyanakkor

szerteszét a városban suttogják az emberek, a miniszter megbukik s utódja új valorizációs javaslatot terjeszt be.

Erre aztán kitör a nagy bossz. s a mi papirkuk 12-en, a miniszter nyilatkozataival egyidőben, fölugrik övenre. Ez a szdm pedig a kindulási kurzuhoz képest keres 200%-os nyereséget jelent; nem megvetendő eredmény alig egy hét alatt a mai rossz időkben. Amikor aztán alaposan megnézte már a tőzsde is, mit is mondott tulajdonképen a miniszter, addigra elszáll a nagy lelkesedés, s a kurzus lassan lefelé hanyatlik, bár még ma is 43-on áll. Milyen szép és andalító ez a kép! Grafikonban megrajzolva pontosan visszaadná a tőzsdei árfolyamok vonala a miniszteri nyilatkozathoz fűzött s prófétai erővel megérzékelt spekuláció egész lefolyását.

A vita megnyitása előtt venni, bevárni a miniszteri nyilatkozatot s erre adni! Kell-e ennél egyszerűbb recept?

S ki volt ennek a nagy miniszteri nyilatkozatnak egyetlen haszonélvezője? A hadikölcsönök tulajdonosai? Ördög! Egész sereg ösjelegző kezéből most csavarták ki a hossz előtt! Hol

lesznek ezek, szegények, 1945-ben? De akinek jó füle és jó orra volt, annak nem kell várnia, az jó összeköttetéseit és jó értesüléseit nyomban valorizálhatta 100-200 százalékos nyereséggel. S ebből — a tanulság! Mondj le, felebarátom, minden reményről! Mondj le a valorizációról, mert aki 1916-ban hadikölcsönt jegyzett, az háborus szívvel 1945-öt alig fogja megérni. Mondj le a reményről, hogy megtudod, ki vagy kik voltak azok, akik ilyen nyíltan, leplezetlenül, ilyen kihívó bátorsággal megjöttszak előre a miniszter felve titkolt elhaláztatás? Soha, soha ezt ki nem nyomozzák? Ujjal mutatnak rájuk, de nevéket ki meri kimondani? Miért késik a vizsgálat, hogy kiderüljön, kik sugták meg, honnan tudták?

Nem a spekulációban van a hiba. Mindenki akkor és arra spekulál, amiben jól esik.

De ilyen példátlan vakmerőséggel még nem vágtdk a keztyüt egy ország arcába!

× Aszfalt vagy cement. Két hónap mulva s ha az idő enyhül, már hamarabb módjában lesz a kormánynak a decemberi genfi határozatok alapján engedélyezett beruházási munkákat megkezdeni. A program készen van s ennek a programnak igen jelentékeny része utépítésre esik. Utakra, sűrű és jókaban tartott úthálózatra nagy szükségünk van, ut nélkül nincs haladás s nem volt senkinek az ellen kifogása, hogy a megtakarított milliók egy jelentékeny részét utépítésre fordítja a kormány. De az ellen már igen súlyos kifogása lehet a közvéleménynek, hogy az utépítési program részletei még ma sem kerültek nyilvánosságra, hol s merre épülnek ezek az utak még ma se tudjuk s főleg nem tudjuk, milyen anyagból, milyen kivitelű utak fognak épülni az országban? A kulisszák mögött két érdekelttség virja egymással elszánt harcát, az aszfalt- és a cement-érdekelttség, mert évekre terjedő, nagyszabású s nagy nyereséggel kecsegtető üzletek függenek attól, milyen anya-

got fog favorizálni a kormány, az aszfaltot-e vagy a cementet? Anélkül, hogy magába a kérdés véleibe, amely végtére a műszaki szakértőkre tartozik, beleszólnánk, meg kell egyet jegyeztünk. Demokratikus országban, ahol az ország polgárságának, amely, szegény feje, a pénzt adja, joga van beleszólni abba, hogy a pénze miképen használtatik föl, az ilyen nagy horderejű elhatározást erős vita szokott megelőzni a nyilvánosság előtt. Pro és contra kifejezheti minden szakértő, mi a véleménye, miert tartja ezt vagy amaz az anyagot jobbnak és megbízhatóbbnak, vagy a speciális viszonyoknak megfelelőbbnek! Nálunk ilyenmiről szó sincsen. Senki nem tudja, mi kúszik, senki nem tudja, mik a miniszterium tervei, arról, hogy a mérnök- és építészegyletben ezt a kérdést nyilvánosan megvitathák, szó sincsen. Csak eszöndben, nesztelenül folyik a harc a nagy ízlet körül s addig, amíg ez a kulisszák mögött el nem dől, nem is tudhatjuk meg, mi a jelszó: aszfalt-e vagy cement?

× A villamosság és a gáz gyakorlati kihasználása. A múltévi Nemzetközi Vásárnak egyik legérdekesebb része volt az energiazajtkódási csoport. A különböző magyar szentermékek mutatta be ez a csoport, egyben pedig utmutásokat nyújtott abban az irányban, hogyan lehet ezeket az energiazajtkódásokat helyesen és minél gazdaságosabban kihasználni. Ez ében április 28-án nyílt meg a Budapesti Nemzetközi Vásár, a vezetőség azonban máris erősen dolgozik a vásár megszervezése és előkészítése körül. Az 1928. évi tavaszi vásár egyik lényeges újítása az elmúlt évből bemutatott energiazajtkódási csoport továbbfejlesztése és nagymérvű kiállítás lesz. A vásár vezetősége fontos feladatának tekinti, hogy az idén a szén nyers felhasználásának gazdaságos módzatai mellett bemutatása a szénből derivált energiazajtkódások legkülönbözőbb alkalmazási lehetőségeit is. Az 1928. évi energiazajtkódási csoport tehát be fogja mutatni a villamosság-energiának az ipari életre kívüli a mezőgazdaságban való felhasználását, de ezenkívül értékes gyakorlati utmutatást ad arra is, hogyan lehet a háztartásokban a gáz minél gazdaságosabban kihasználni, — emellett egy a csoport az idén a legszelebb rétegek érdeklődésére tarthat számot. Ugy a villamosság-energiának, mint a gáznek kihasználása körül az új találmányok egész lömge fog bevezetésre, népszerűsítésre. Bizonyos, hogy ezek a találmányok a mezőgazdaság amerikanizációját és a háztartások modernizációját — amelyet az új építkezések is elősegítenek — nagy lépésekkel fogják előbbrejutatni.

× Lipták-részvények kicserélése Ganz-Danubius-részvényekre. A két társaság fuadóját a cégjegyzékbe bevezették és 1928. február 1-től kezdődően tízen darab Lipták-részvényért egy darab 1927 január 1-től osztályjogosult Ganz-Danubius-részvényt adnak cserébe az Angol-Magyar Bank fömvezetének puuziáronal. Törtészvényeket kizáróan a Ganz-Danubius főpénztára fog kiszolgáltatni.

Megérkezett

a világhírű, minőségben utolérhetetlen

Müncheni Salvator

idénysör-különlegesség!

Kimérések, amíg a készlet tart:

<p>Bandl Ferenc éttermei VIII. József-körút 46</p> <p>Baum János éttermei VI. Androssy-ut 51</p> <p>Biró Dénes éttermei IV. Vámház-körút 15</p> <p>Bokor Ferenc éttermei VII. Baross-tér 13</p> <p>Carlton szálló éttermei és sörözője (IV. Mária Valéria-u. 2)</p> <p>Démusz János Nyugati p. u. éttermei</p> <p>Erzsébet pince és étterem, Szabó Imre Erzsébet királyné szállodájában IV. Egyetem-utca 5</p> <p>Hoffmann János éttermei II. Pálva-utca 3</p> <p>Keszey Vince éttermei VII. Rákóczi-ut 44</p> <p>Meyer Pál éttermei II, Pálffy-tér 4</p> <p style="text-align: center;">Ujpesten:</p> <p>Özv. Spitzer Mórné éttermei Árpád-ut 84</p>	<p>Nedeczky Jenőné éttermei Obuda, Főter</p> <p>Neiger-étterem VI. Teréz-körút 4</p> <p>Pilseni Éttermek és Sörcsarnok <small>Keresztos Ede Vigadó-tér 3</small></p> <p>Potzmann Mátyás éttermei VIII. Csilági-ut 6</p> <p>Rigler János éttermei II. Iskola-utca 44</p> <p>Rettinger Márton éttermei I. Horthy Miklós-ut 14</p> <p>Schmidhoffer Vilmos éttermei II, Fő-utca 8</p> <p>Schwarcz Miklós éttermei IX. Boráros-tér</p> <p>Schwetz István sörcsarnoka <small>(Kis piac) IV. Curia-utca 1</small></p> <p>Spiegel Testvérek Erdélyi Borozója <small>Dalszínház-utca 8</small></p> <p>Szenesi Frigyes éttermei V. Erzsébet-tér 1</p> <p style="text-align: center;">Kispesten:</p> <p>Lukács Béla éttermei V. Erzsébet-tér 1</p>
--	---

Palackozva a kávéházakban, minden jobb fűszer- és csomagolásban és a Corvin Áruházban

VERSZEGÉNYEKNEK ELSŐRENDÜ TAPSÖR!

Vezérképviselő: **Mezey és Társa,** Budapest VII, Egressy-ut 20 c

Telefonrendelések: József 324-51

Gyászruhák

4 óra alatt

Horváth és Halász

Telefon: Teréz 208-51

női gyászruhakészítő vállalat, IV. Váci-utca 26

Teljes gyászfelszerelések speciális raktára

VASÁRNAPI SPORT

Nagy meglepetéssel végződött az első olimpiai próbamérkőzés

Kettős holtverseny az MNVC törvitalalán

(A Reggel tudósítójától.) Az első hölgy-törvívó olimpiai próbahaverseny vasárnap a Magyar Női Vívó Club kiváló rendezésében a Fodor-féle vívóteremben folyt le a legelőkelőbb közönség előtt.

A nyolcas döntőbe a papírfórmának megfelelően jutottak be a versenyzők.

A végküzdelem izgalmait azonban a reanus-favoritok nem bírták.

F. Orbán Bözsi, aki amugyis betegen állt a plansra, egyik asszója után annyira rosszul lett, hogy föl kellett adnia a további harcot. Tary Gizella és Bogen Erna is erős indiszpozícióval küzdött.

A győztes Dány Baba abszolút nyugalmanak és tiszta pengevezetésének köszönheti sikerét.

Pompásan küzdött Durand Cili is, aki holt-

versenybe került Tary Gizellával. A balkezes Elek Csibi, aki szép jövőre hivatott, a szintén balkezes Bogen Ernát előzte meg — újabb holtverseny után.

Részletes eredmények:

Győztes: Dány Baba (Tiszti VC, Gellért-tanítvány) 6 győzelemmel. 2. Tary Gizella (Spárta, Gerencsér-tanítvány) 4 gy. 3. Durand Cili (MNVC, Fodor-tanítvány) 4 gy. 4. Elek Csibi (BTE, Fodor-tanítvány) 3 gy. 5. Bogen Erna (Tiszti VC, Gellért-tanítvány) 3 gy. 6. Szombathegyi Béláné (Szombathegyi iskola) 1 gy. 7. Huber Istváné (FTC, Fodor-tanítvány) 1 gy. F. Orbán Bözsi (MNVC) föladta.

A versenybírósgában Fildás ezredes, Schenker alezredes, Bogen és Vida őrnagyok, Gelfner, Slatitzky főhadnagyok, dr. Koszovyi György, Kalmár István, Hajdu István, Kuv Sándor stb. szerepeltek — nem mindig közmelegedésre, ami érthető, hiszen hölgyekről volt szó. A művészi tiszteletdíjakat a Vén Fink Vivó Clubja, a Magyar Női Vívó Club, Szilárd Béláné, Fodor Gaborné, dr. Stéger György, Fodor István és Somogyi György ajánlották föl.

tanítvány) 2 gy. 6. Faludi Béla (Mercur, Schlotzer-tanítvány).

A zsűriben Gócsy Lajos, Heitler Béla, Koczay Adorján, Kugler Sándor, dr. Pál István, Pápay Frigyes, dr. Szűcs Géza és dr. Szűcs József közmelegedésre működtek.

A jubiliáris klubot Polossky Gyula, a Bankszövetség ügyvezető elnöke tartozta a díjakat Mikolovszky Gusztáv elnök, h. vezérigazgató osztotta ki.

Uj boxtehetség tűnt föl

(A Reggel tudósítójától.) A boxesapatbajnokságok második fordulójára vasárnap este folyt le a régi képviselőházban, ahol a nagy egyesülettel közül a BTK és az FTC küzdött kisorsolt ellenfeleivel.

Győztek a favoritok, de a siker elérése nagy küzdelembe került.

mind a két csapatbajnoki mérkőzésben. Az angolalföldi gárdából a kis Szabó újból remek győzelmet aratott kvalitások ellenfele, Csukai fölött. A BTK-isták 14:6 arányú győzelme Adler Zsigmond és Csizsár I. amatőrtérnek érdeme.

Az FTC—NSC-párhaz nagy meglepetéssel kezdődött. Kocsát Kubinyi az első menetben csaknem knock-outolta, de végül is győzött a rutin és így Kubinyi vesztésenként távozott a ringből. Az est legzubb mérkőzését Bódy, az FTC ifjúsági versenyzője vívta a hatalmas útügerőju Königsteinnel szemben.

Bódy, az új tehetség, nemcsak remek technikával, de „fejfel” is dolgozott.

és realisan verte ellenfeleit. Ennek ellenére elvérzett a pontozóbírák tövéssé folytán. A mindvégig kemény mérkőzést egyébként Schwarz Tibor mintaszóron vezette. A győztes ferencvárosiakat Untenecker „Boxi” tréner készítette elő.

Részletes eredmények:

I. BTK—Spárta 14:6: Adler győz Frießmann ellen, Leitner győz Kopács ellen, Szabó győz Csukai ellen, Podgórovec győz Tomaskó ellen, Schmidt győz Fekete ellen, Weiner III vesz Barossal szemben. Csizsár II vesz Marek ellen, Kriston győz Lenay ellen, aki a küzdélmel föladta. (Az előálló a BTK tagja).

Mindkét egyesület 2-2 prémiumpontot kapott.

II. FTC—NSC 12:8: Kocsis győz Kubinyi ellen, Gyömbér vesz Fuchszal szemben, Molnár vesz Gelb ellen. Molnár az első menetben leállt, Eszegi győz Andorfer ellen (bírói tövéssé), Bódy vesz Königsteinnel szemben (bírói tövéssé), Endre győz Scher ellen, aki föladta a harcot, Csenkey győz Mayer ellen, Rusovszky győz Littmann ellen.

Mindkét egyesület 2-2 prémiumpontot kapott.

A BKE a semmeringi jéghekkitarna győztese

Főiskolás korcsolyázóink sikere Klagenfurtban

A BKE koronghokkiesapata szombaton és vasárnap a Semmeringer mérkőzött. Az Österreicherischer Winter Sportklub elleni 2:0-ás magyar győzelem már ismeretes. A BKE legénység vasárnap délelőtti kiutazásáról A Reggel tudósítójának alábbi híradása szól:

Bécs, január 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)

A semmeringi jéghekkitornán a BKE vasárnap délelőtti a Verein für Bewegungsspiele csapatát 3:1 (0:0, 1:0, 2:1) arányban verte. A fölényes játékban a osztrákok Barna (2) és Krepplés ütőket. Az osztrákok egyetlen gólját Wildam szerezte meg.

Klagenfurt, január 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)

Az osztrák korcsolyázó bajnokságokkal kapcsolatos nemzetközi versenyek eredményei a következők: 500 m.: 1. Moser (Bécs) 48.4 mp. 2. Kausser (Budapest). — Páros műkorcsolyázás: 1. Szalay—Organista-pár (Budapest), 2. Rotter—Szabó-csüttes (Budapest). — Férfi műkorcsolyázás: 1. Wallak (Klagenfurt), 2. Kocsuba (Budapest). — 1500 m. junior: 1. Riedl (Bécs), 2. Erdélyi és Kausser holtversenyben.

Délnémetországban is magyarok győztek

Frankfurt, január 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Három napon át több mint száz versenyző küzdött Délnémetország ping-pong bajnokságért, amely az alábbi eredményekkel zárult:

Egyes verseny: Bajnok: Pécsi dr., Budapest, 7 győzelemmel. 2. Jacobi dr., Budapest, 6 győzelemmel.

Női egyes verseny: 1. Metzger k. a., Berlin. 2. Wenzel k. a., Frankfurt. A párosverseny küzdelmei az éjszakai órákban még folynak.

Győztek az osztrák válogatottak

Az elmúlt vasárnap Brüsszelben tudvalevően 2:1 arányú győzelmet arattak az osztrák válogatott futballisták Belgium reprezentánsai fölött. A győztes osztrák csapat hazautaztatásban megállapodott Párisban, ahol ötnapi pihenés után újabb küzdelemre állt ki. Erről alábbi tájvárti tudósításunk számol be:

Páris, január 15.

Vasárnap Ausztria legjobbjai, mint Bécs város válogatottjai mérkőztek Páris képviselőivel. Az osztrák csüttes mindvégig fölényes játék után 3:0 (2:0) arányban biztosan győzött. A gólokat Juranits lötte.

H. K.

Pompásan sikerült a VAC hagyományos dísztor-nája, amely vasárnap este a Nemzeti Tornaacsarnokban zsúfoló nézőtér előtt folyt le. Különösen a hőlgyek ritmikai gyakorlatai és a világító buzugány-gyakorlatok voltak hatásosak. Az est sikere Dieckstein Zoltán művezető és Szalai József bajnokot dicséri.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság” könyvnyomda rt. Budapest, VIII. Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

Szigeti József győzött a Postatakarékpénztár kardversenyén

(A Reggel tudósítójától.) Huszonötöké fűnállását ünnepli a Postatakarékpénztár Tiszteletk Sport Egyesülete, amely jubiliáris versenyek sorozatát vasárnap kezdte meg egy bankközi házárás kardvívóversenyyel a Santelli-teremben. A vadalón az Angol-Magyar Bank, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár, a Merkur, a Pénzügyi Központ, a Kereskedelmi Bank és a Postatakarékpénztár legfelsőbb versenyzői vettek részt.

A döntőben Faludi Béla, a múlt vasárnap bankverseny győztese egyetlen győzelmet sem tudott aratni.

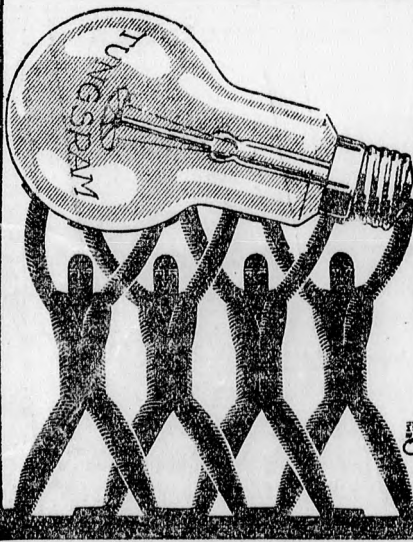
Első lett Szigeti József, aki veretlenül jutott az élre.

Szigeti precíz tempóelőfordulásaival szerezte győzelmeit. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a döntőbe jutott versenyzők közül három Skálitzky Gézának, a leglátalabb magyar vívómesternek a tanítványai.

Részletes eredmény:

Győztes: Szigeti József (Postatakarékpénztár, Skálitzky-Gausmann-tanítvány) 5 győzelemmel. 2. Klein József (Kereskedelmi Bank, Skálitzky-tanítvány) 3 gy. 3. Kallivoda Ödön (Postatakarékpénztár, Skálitzky-tanítvány) 3 gy. 4. Kovács László (Pénzügyi Központ, Gerencsér-iskola) 2 gy. 5. Markovics Ivan (Angol-Magyar Bank, Schlotzer-

TUNGSRAM

Külföldi mintára berendezett SZAKORVOSI RENDELŐ bór-, vér- és nemibetegek részére. Erzsébet-kürt 1. sz. II. em. (Rákóczi-ut sarok.) — Rendelés egész nap. — Nőknek külön. Speciális gyógymódot: RÖNTGEN — DIATHERMIA — QUARZ INSULIN — EZÜST SALVARSAN és VILLANYKEZELÉSSEL.

1/10 tonnas Overland-teherautó

kitűnő állapotban eladó Cím: Rókl Szilárd-u. 11. Autójavító

PIRELLI PNEU-ES TÖMŐRÖMI Autómotbil Ker. Rt. Budapest, Hálvány-u. 12.

Meghívó az új 1928-as típusu 6 és 4 hengeres

MATHIS-AUTÓK

bemutatóshoz

A kocsi HYPOID-rendszerű hátsóhidazással vannak ellátva, melyek csak a világ legrább kocsiain találhatók. Az egyedüli gyár Európában, mely HYPOID-rendszerű hidazással építi kocsijait!

Árban legolcsóbbak! Teljesítőképességben és minőségben felülmulhatatlanok!

Eredeti gyári árak! A világ legkisebb fogyasztású kocsija! Ujrendszerű fizetési feltételeink megkönnyítik a kocsik vételét!

VEZÉRKÉPVISELET:

ZIRNER Á. ÁGOSTON

Kérje 8-as számú ismertetőnkét!

BUDAPEST V. JÓZSEF-TÉR 1. SZÁM TELEFON: TERÉZ 128-65

Egyes vidéki körzet-képviseletek átadó!